Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Гэмнай 1921 оной октябриин 21-hэ гарана | № 193 (14915) | 1978 оной августын 20, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

ТАСС шэнэ hонин

КРАСНОЯРСКЫН ТУГТА ОРДЕН ЗҮҮЛГЭГДЭБЭ

КРАСНОЯРСК. (ТАСС-ай корр.). Августын 18-да энэ хотодо Октябриин Революциин орден барюулагдаа. Революционно хүдэлөөндэ хотын ажалшадай ехэ габьяануудые гарган хабаадаhанайнь түлөө, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ немец-фашис булимтарагшадтай тулалдаhан тэмсэлдэ хубитаяа оруулhанай, ажахын ба соёлой байгуулалтын талаар амжалтанууд туйлаhанай түлөө Красноярск нимэ үндэр дээдэ шагналда хүртэhэн байна.

Энэ ушарта зорюулагдаhан партиин городской комитедэй ба хотын арадай депутадуудай Советдэй баярай суглаан ажалшадай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар болобо. Партиин Красноярска крайкомой нэгэдэхи секретарь П. С. Федирко нүхэр Л. И. Брежневэй амаршалга болон hайн hайхан хүсэлэнгүүдые сугларагшадта дамжуулаа. Суглаанда хабаадагшад тэдэ үгэнүүдые нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. П. С. Федирко хотын тугта орден зүүлгэбэ.

Агууехэ Октябриин сурталда үнэн байлгын hүлдэ тэмдэг болохо ординие барюулалга хотын 350 жэлэй ойн hайндэртэй тудалдаа. Тэрэнэй түүхын гайхамшаг хуудаhанууд hүүлэй арбаад жэлэй туршада бэшэгдэhэн байна. Красноярск ороной эүүн зүүгтэхи индустриальна, эрдэм болон соёлой ехэ түб болонхой.

Hайндэртэ хабаадахаяа Барнаулhаа, Эрхүүhэ, Новосибирскhэ, Кызылhэ, Улаан-Үдэhөө, Томскhоо, Кемеровэhээ, Омскhоо, Пермьhэ ерэhэн делегацинуудай зүгhөө КПСС-эй Барнаулай горкомой нэгэдэхи секретарь М. М. Сидоров үндэр дээдэ шагналаарнь красноярскынхидые амаршалба.

Хотын ба хизаарай ажалшад шагналда харюу болгон, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые, арбадахи табан жэлэй түсэбүүдые, нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөө бүри ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, эршэ зориг-тойгоор дэлгэрүүлхэ байhа гэжэ суглаанда хабаадагшад мэдүүлээ.

АВИАТОРНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

СССР-эй Агаарай Флодой үдэртэ зорюулагдаhан, нислэл хотын ажалшадай ба Московско гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан августын 18-да Москвада болобо.

СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. В. Смирнов, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагша Н. И. Савинкин, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо Советскэ Союзай маршал С. Л. Соколов, Совет Армийн ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управленийн начальник армийн генерал А. А. Епишев, СССР-эй оборонын министрэй орлогшонор, граждан авиацийн ба Авиационно промышленностийн министерствэнүүдэй түлөөлэгшэд, летчигууд-ветерануд, партийна, совет болон нитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд президиумдэ hууба.

Авиационно промышленностийн министр В. А. Казаков, Агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй ахамад командалагша — СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, авиацийн ахамад маршал П. С. Кутахов болон бусад суглараг-шадай үмэнэ үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые нэрьемэ альга ташалган доро баталан абаба. (ТАСС).

ОРОДОЙ ТУСХАЙ МЭРГЭЖЭЛТЭ ТҮРҮҮШЫН ТЕАТРАЙ ҮНДЭЬЭ hУУРИ ТАБИГШЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ородой тусхай мэргэжэлтэ драмын түрүүшын театрай үндэhэ hуури табигша — Ф. Г. Волковой түрөөр 250 жэлэй ой декабрьда гүйсэхэнь. ВТО-гой правлениин президиумэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист М. И. Царев толгойлогшотой бүхэсоюзна баярай ойн комитет эмхидхэн байгуулагдаа.

Энэ ойтой дашарамдуулан, Москвада баярай суглаан үнгэргэгдэхэ. Ородой театральна соёлой тогтолго ба хүргэлтэдэ Ф. Г. Волковой дүүргэhэн үүргэдэнь зорюулагдаhан научна конференци Ленинградта болохо. Ородой классикын ба совет авторнуудай зохёолнуудаар ороной гол театрнуудай табидаг эрхим зүжэгүүдые харуулха театральна искусствын декада Ярославльда үнгэргэдэхэ. «Федор Волков ба тэрэ үеын театр» гэhэн выставкэ А. А. Бахрушинай нэрэмжэтэ театральна түбэй музей дотор нээгдэхээр хараалагдана.

(ТАСС).

Минии табан жил — минии арга боломжо

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай флодой үдэр

hУРГАХА, ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Үндэдэрнийн ашаг үрэ, хүдэлмэрин шанарай табан жэлэй дүрэн болзорhоонь урид дүүргэhэн мүрысөөндэ манай авиапредприятийн хүмүүжүүлэгшэдэй олоной дунда мэдээжэ болонхой. Мүнөө АН-24 түхэлэй самолёдой командираар хүдэлнэ. Тэрэ хүн зониие агаараар зөөхэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Хараалагдаhан түсэбөө гадуур агаараар 150 час тухай нидээ. Арбадахи табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабари болзорhоонь урид октябриин 7-до дүүргэхээр уялга абанхай. Өөрынгөө хаба шадалда, дүршэлдэ найдаhан дээрэhээл иимэ hайн hайхан хараа түсэб табижа, магтаалтайгаар хүдэлнэ бшуу.

Энэмнай мүн залуушуулые hургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Үнэрhэн хоёр жэлэй туршада 5 мэргэжэлтэдые hурган хүмүүжүүлээ. Залуушуул Владимир Ивановичые ехэтэ хүндэлдэг, тэрэнэй дүй дүршэл халан абаха гэжэ эрмэлзэдэг. Залуушуулай иимэ урагшаа эрмэлзэдэр мүнөөдэрэйхиhөө hайнаар хүдэлхэ гэhэн үраа доро ажаллана. Тэдэнэй нэгэн Владимир Иванович Сазонов алдарта хэрэгүүдээрээ олоной дунда мэдээжэ болонхой. Мүнөө АН-24 түхэлэй самолёдой командираар хүдэлнэ. Тэрэ хүн зониие агаараар зөөхэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Хараалагдаhан түсэбөө гадуур агаараар 150 час тухай нидээ. Арбадахи табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабари болзорhоонь урид октябриин 7-до дүүргэхээр уялга абанхай. Өөрынгөө хаба шадалда, дүршэлдэ найдаhан дээрэhээл иимэ hайн hайхан хараа түсэб табижа, магтаалтайгаар хүдэлнэ бшуу.

Энэмнай мүн залуушуулые hургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Үнэрhэн хоёр жэлэй туршада 5 мэргэжэлтэдые hурган хүмүүжүүлээ. Залуушуул Владимир Ивановичые ехэтэ хүндэлдэг, тэрэнэй дүй дүршэл халан абаха гэжэ эрмэлзэдэг. Залуушуулай иимэ урагшаа эрмэлзэhэн hанал бодолтойгоор хүдэлжэ байхыень харахада, урмашахаар байдаг.

Предприятийнмай дэргэдэ hурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет эмхидхэгдэнхэй. Дүршэл шадабаритай бэрхэ мэргэжэлтэд энэ советдэй гэшүүд болгогдонхой. Бортмеханик А. И. Быков хорёод жэлэй туршада манай коллектив дотор хүдэлнэ. Ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг хүн. Бортмеханигай 1-дэхи классай үнэмшэлгэтэй болоhон. Өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые ехэл дуратайгаар hургадаг. Hүүлэй жэлнүүдтэ тэрэ 13 хүниие hурган хүмүүжүүлhэн байна.

Би өөрөө 1942 ондо сэрэгэй летчигуудай курс дүүргэhэн хүм. Тэрэ сагhаа хойшо агаарай онгосонуудые жолоодожо, аяар 11800 час үнгэргөөб. Энэ хугасаа соо ехэ юумэ хэгдээ юм бээ. Дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулха гэжэ яhалал орододогби. Агаарай онгосо шадамар бэрхээр жолоодохын тула ехэ юумэ мэдэхэ, ойлгохо хэрэгтэй ха юм. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ тухай бодомжолжо ябаха хэрэгтэй. Залуушуул тусгаар техническэ литература шудалдаг, аха заха нүхэдэйнгөө дүй дүршэлые халан абахаар орододог. Тэрэгүйгөөр мүнөө үеын ЯК-40, АН-24, ИЛ-14 самолёдуудые hайнаар ашаглажа шадахагүй бшуу.

Мүнөө хүн бүхэн арбадахи табан жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Энэ ехэ мүрысөөндэ манай авиапредприятийн залуу мэргэжэлтэд бүлта оролсонхой. Жэшэлхэдэ, Зоригто Дамбаев, Александр Черных гэгшэд мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Зоригто Дамбаев жэлэй эхинhээ гурба дахин социалис мүрысөөндэ илажа, мүнгэн шангаар урмашуулагдаа. Самолёдуудые, вертолёдуудые hайнаар ашаглажа, арадай ажахыда хэрэгтэй ашаа схээр зөөнэ.

Минии хүтэлбэрилдэг ИЛ-24 түхэлэй самолёдэй экипаж даабари болон уялгаяа хододоо амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Хамта хүдэлдэг нүхэдни яhала оролдодог, бии байгаа арга боломжонуудаа зүбөөр, хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Бидэнэр гурбан жэлэйнгээ даабари октябриин 7-до дүүргэхээр уялга абаhан байгаабди. Экипажай гэшүүд ехэл эбтэйгээр бэс бэедээ туhалалсажа байгаад хүдэлнэ. Тиимэhээл хүн зониие агаараар олоор зөөнэбди, самолёдоо hайнаар харууhална, ашагланабди. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай Улаан-Удын авиапредприятийн коллектив ехэ хубитаяа оруулна. Арга боломжонуудаа шадамар бэрхээр хэрэглэнэ.

Б-Г. ЦЫДЕНОВ,
Улаан-Удын авиапредприятийн экипажай командир.

СУУТА ХОНИШОДОЙ МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Борьёогой совхоз, нүхэр Г. Л. Рабдаевта

ХҮНДЭТЭ ГАСАРУН ЛУБСАНОВИЧ!

Байгша оной эхээр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй, КПСС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай совет ба хүндэhэн Бэшэгтэ харюу болгон, ба хоёрой хоорондоо социалис мүрысөөндэй договор баталhан сагhаа хойшо ба жэлhээ үлүүшэг саг үнгэрбэ. Энэ ба үргэн олониитэ ажалшаднай үйлэдэрнин ашаг үрэ, хүдэлмэрнин шадэшэлүүлхын түлөө шанга тэмсэл ба дүүрүүлжэ,угаа ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлhэн байна. Тнигэжэ үйлэдбэдэрэ шэнэ шэнэ амжалтануудые ба.

Энэ талаар хаража үзэхэдэ, манай ажал хэрэг урагшатайгаар ябана ба алдуу болохогүй. Үнгэрhэн үбэл, ба сагай уларилай ехэ муу байна хүдэлмэридэмнай нилээдгүй hаад ба ушаруулбашье, бараг hайн үрэ ба гүдые туйлажа шадабабди. Танай ба ехэр, би 4 отараhаа бүридэhэн ба хын тоосоото хонишодой бригадын ба агша хонишоноор хүдэлжэ эхилhээр ба жэл болобоб. Тэрэнэй түрүүшын ба гэхэдэ, харууhалжа байhан 2800 ба гой эхэ хонидоо нэгэшье . гарза хоба ргүйгөөр ондо оруулаад, 100 эхэ ба бүриhөө 133 хурьга абаад, бүрин ба нөөр түлжүүлжэ байнабди. Тиин ба бүриhөө 5,3 килограмм нооно хай ба гэhэн харюусалгатай уялгаа ба дүүргэбэди. Эдэ бүгэдэ нэн түрүн ородолгын, үнэн сэхэ ажалай аша ба өөр туйлагдаа гээшэ ааб даа. Энээн ба дай, хүндэтэ Гасарун Лубсанович, ба дурдаhанай үлүү гэжэ hанабашье, ба тын хуудаhаар залуу хонишод нүүдөө үшөө дахин hануулха бодол байна юм. Зүгөөр, хэнэйшье мэдэхээр, ба зататай hайнаар хүдэлхын тула ганба ородолгоо хэрэгтэй бэшэ, ажабайдаба ба ажалай дүй дүршэл, онол аргын ба ршагүй байhанинь бүгэдhэндэ эли ба бээ. Тиимэhээ саашадаа тус асуудба бүри ехээр анхаралаа хандуулба, ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл ба ай хөөрэлдэжэ байбалнай бэе бэедэмнайшье, бусад зондошье аша туhатай байха hэн гээд hанагдана.

Ушарынь, бидэ булта, Байгал шадар ажаhуугшад тон адлирхуу эрхэ байдалда хүдэлнэ гээшэбди. Энэмнай мүнөө үедэ, нлангаяа КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхада, бүришье гүнзэгы удхатай болоно. Юуб гэхэдэ, тус Пленум дээрэ хони үсхэбэрилхэ тушаа ехэ хөөрэлдөөн болоhон байна.

«...Хони үсхэбэрилгэдэ ехэ нөөсэнүүдэй байhые анхаралдаа абаха шухала, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев сэхэ заагаа. — ...Манайда хониной мяха, нооно, дэгэл оёхо түүхэй эд ехээр, бүри ехээр үйлэдбэрилжэ, энэ продукциин талаар ороной эрилтые хүсэдөөр хангаха бүхы эрхэ нүхэсэл бин... Имагтал хони үсхэбэрилгэ манай тала ба талашаг туйлай ехэ газарай тэжээлые эгээн ехэ ашагтайгаар хэрэглэхэ арга олгоно...»

Үнэхөөрөө, ганса манай ажахы дээрэhээшье харахада хони үсхэбэрилгын аша үрэтэй байhаниинь элихэн харагдана. Тиихэдэ, 1979 оной январиин 1-hээ рознично үнэ сэнгүүдыень хубилгангүй, колхозууд ба совхозуудта хониной мяха ба бусад продуктнуудые ашагтайгаар үйлэдбэрилхын тула үнэ сэнгыень нэмээхэ гэhэн тогтоол абтаба ха юм.

Энэ тон зүб шиидхэбэрн. Ушар иимэhээ бидэ — хонишодой үрдахи зорилго улам хүндэтэй ба харюусалгатай болоно. Энээн тухай мүнөө үедэ ходо бодомжологдожо ябагдана гээшэ. Танине, хүндэтэ Гасарун Лубсанович, мүн лэ олон юумэ бодомжолжо, амгалан мэндэ амжалтатай hайнаар хүдэлжэ ябана гэжэ сохом этигэнэб. Харюугай бэшэгтэ өөрынгөө ажал хэрэгүүд тухай хөөрэхыетнай хүлеэнэм.

Б. Б. ДОМБРИЛОВ,
Социалис Ажалай Герой, Шэтын областийн Ононой туршалга-үйлэдбэриин ажахын томодхогдоhон ажахын тоосоото хонишодой бригадын ахалагша хонишон.

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

ШИИДХЭХЫ ҮДЭРНҮҮД

Республикын колхоз, совхозуудта үбhэ хуряаха, сенаж дараха болон тэжээл бэлэдхэхэ бусад хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Хабартаа, зунай эхээргэн гасуур байhанай уршагhаа тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри урдынхиhаа ороитожо захалаа.

Буряадай АССР-эй ЦСУгай мэдээсэhэнэй ёhоор, августын 14-нэй байдалаар республикын колхоз, совхозуудта сабшалангай арайхан 29 процентнь сабшагдаад байна. Энэ талаар Кабанскын, Захааминай районуудай ажахынууд түрүүлжэ ябана. Эдэнэр сабшалангайнгаа хахадhаа ехэнхиие хуряагаад байнхай. Мүн Түнхэнэй районой ажахынууд сабшалангайнгаа 44 процентые хадаад байна. Зүгөөр Хориин, Хяагтын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй районууд ехээр гээгдэнхэй. Үбhэ сабшалга бүхы тооной районуудта нёдондоной хиhоо гээгдэжэ ябана. Түнхэнэй, Зэдын районууд лэ нёдондоной энэ үеынхиhөө ехэ сабшалангай ногоо хуряагаад байна.

Тэндэhээ хуряагдажа абтаhан үбhэнэй хэмжээн бүришье доогуур. Hүүлэй мэдээгээр колхоз, совхозуудта 82 мянга гаран тонно үбhэн hурилэгдөө гэхэ гү, али түсэб миил 18 процент дүүргэгдэнхэй. Түнхэнэй, Кабанскын, Захааминай, Баунтын, Прибайкалиин районуудай ажахынууд үбhэ бэлэдхэхэ түсэбөө бусадhаа hайнаар бэелүүлнэ. Жэшээнь, Түнхэнэй районой колхоз, совхозуууд 6673 тонно үбhэ бэлэдхэжэ, түсэбөө 44 процентдэ хүргэнхэй. Кабанскын районой ажахынууд үбhэ бэлэдхэхэ түсэбөө 42 процент, Захааминай район 35 процент дүүргэнхэй.

Буряадай АССР-эй ЦСУгай мэдээсэhэнэй ёhоор, августын 14-нэй байдалаар республикын колхоз, совхозуудта сабшалангай арайхан 29 процентнь сабшагдаад байна. Энэ талаар Кабанскын, Захааминай районуудай ажахынууд түрүүлжэ ябана. Эдэнэр сабшалангайнгаа хахадhаа ехэнхиие хуряагаад байнхай. Мүн Түнхэнэй районой ажахынууд сабшалангайнгаа 44 процентые хадаад байна. Зүгөөр Хориин, Хяагтын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй районууд ехээр гээгдэнхэй. Үбhэ сабшалга бүхы тооной районуудта нёдондоной хиhоо гээгдэжэ ябана. Түнхэнэй, Зэдын районууд лэ нёдондоной энэ үеынхиhөө ехэ сабшалангай ногоо хуряагаад байна.

Тиигэбэшье олонхи районуудта ногооной гараса биргүй байжа, үбhэ бэлэдхэхэ түсэб hаял 10—12 процентдэ хүргэгдэжэ байна. Иимэ районуудай тоодо Хойто-Байгалай, Хориин, Хэжэнгын, Яруунын, Загарайн районууд ороно.

Hүүлэй жэлнүүдтэ республикын ажахынууд шэмэ ехэтэй сенаж дарадаг боложо байнхай. Hүүлэй мэдээгээр республикын колхоз, совхозуудта 51 мянга гаран тонно сенаж дарагдаа гэхэ гү, али түсэб 66 процент дүүргэгдээ. Сенаж дараха түсэбөө Бэшүүрэй, Зэдын, Улаан-Удын районууд үлүүлэн дүүргээд байна. Мүн Загарайн райондо энэ хүдэлмэри захадаа гараха ойртонхой. Гэбэшье, сенаж дараха талаар Хяагтын, Хурамхаанай районууд ехээр гээгдэжэ ябана.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз, совхозууд силос даража захалаа. Мүнөө үедэ 63 мянга гаран тонно силос дарагдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеыхиhөө хоёр дахин бага болоно. Эгээн ехэ силос Кабанскын, Захааминай, Түнхэнэй районуудта дарагдаад байна. Жэшээнь, Кабанскын районой ажахынууд 50 мянга гаран тонно силос даража, түсэбэйнгөө гурбанай нэгэ хубиие дүүргэнхэй.

Зүгөөр энэ хүдэлмэри Хориин, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Баргажанай районуудта hаял захалжа байна.

Байгша ондо ногооной гурил гаргаха хүдэлмэридэ горитой анхарал табигдана. Тиигэжэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд али олон өөрхэшээлнүүдые дабан гаража, ногооной гурил гаргаха хүдэлмэриие үргэн дэлисэтэйгээр ябуулжа үргэлжэлhөөр.

Ногооной гурил гаргаха түсэбөө Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Улаан-Удын районууд хахадлаха ойртобо. Харин Хяагтын Хэжэнгын, Сэлэнгын районуудта энэ шухала тэжээл тон бага бэлэдхэгдээд байна.

Энэ жэлэй сагай уларилые хараада абажа, набшаhата тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абажа зорилго табигдаа hэн. Бүхыдөө 21 мянган тонно набшаhа намаа суглуулха даабари хүргэгдэhэн байгаа. Теэд hүүлэй мэдээгээр бүхыдөө 7706 тонно бэлэдхэгдээ гэхэ гү, али түсэб 37 процент дүүргэдээ. Набша намаа суглуулан абаха хэрэгтэ Улаан-Удын, Захааминай районуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд горитой анхарал, оролдолго гаргаа. Тиигэжэ Захааминай район набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа 91 процент, Улаан-Удын район — 77 процентдэ хүргөө.

Тиин гэhээ үбhэ тэжээл багаар абажа байhан Баргажанай, Хурамхаанай, Хориин, Хэжэнгын районууд набша намаашье суглуулха даабаряа тон хуууса дүүргэнэ.

Ниитын адууhа малаа үбэлдөө тэжээлээр хүсэд хангахын тула ажахы бүхэн үбhэ, сенаж, силос, ногооной гурил, набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ арга боломжуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ ушартай.

Нээрээшье даа, тэрэнэй ажалай дүй дүршэлые хэдэхэн үгөөр тайлбарилалтай бэшэ ха. Хэды тиимэ байбашье, нүхэр Домбрилов хонин ажалдаа туйлаhан амжалтаяа сугтаа. хүдэлдэг нүхэдтэеэ хубаалдахые, тэрэнэйнгээ аша туhые тэмдэглэхые оролдодог hайн hайхан заншалтай байна. Эндэ, өөрынь нүхэр Анна Михайловна, мүн бусад хонишодшье нэрэеэ нэрлүүлхэ эрхэтэй гэжэ ойлгуулна ха юм. Тиигээд, хоёр гарайнгаа хурга даран байжа — Николай Дмитриевич Малов, Сергей Михайлович Шадрин гэгшэдээ омог баяртайгаар дурдана.

— Дүршэлшье гэжэ даа... дууhаха, дундархагүй үдэр бүриин ажал хэжэ байхадаа, энэ тэрэ юумэндэ hурагдаа юм бээ, — гэжэ Балдан Базарович тобшолоо hэн.

Иимэ даруу hайхан зантай, сэбэр сэдьхэлтэй, үбэр дүүрэн баяртай, үлзы ехэ бүянтай ажалша хүндэ үни удаанай жаргал хүсэхэhөө ондоо юун байха бэлэй... Тиимэл хадань, хүндэтэ Балдан Базарович, ажалдатнай үшөө ехэ амжалта, ажабайдалдатнай бүри ехэ жаргал хүсэхыемнай зүбшөөгыт!..

Ив. ОЧОРОН.

Социалис Ажалай Герой Б. Б. Домбрилов

Энэ хүнтэй эгээ түрүүшынхээ уулзаhанаа гээнээр hананаб. Тиихэдэ, ай дунда hарын зулгы hайхан үдэрнүүдэй нэгэн гаа бэлэй. Минии үнинэй ажа ябаhан хүсэл бодолба бэелүүлэгдэжэ, тэрээнтэй ба дүтэхэнэ танилсаха, үни ан сагай туршада эльгээ ран байжа хөөрэлдэхэ зол даа. Яаран тэбдэнгүй ярилжа hуухадаа, сэбэр hайхан дьхэлыень сэгнэжэ, сэб ба абари зангыень ойлгожо hаhандаа сээжэ зүрхэндэм ба баярай мэдэрэл түрөө м. Юуб гэхэдэ, ажалша ухэй зоной үгүүлэл, үнэн ба ирса үгэнүүд хэзээ ушье эхэ эсэгэнэрэй hурган шэнги болоhон байдаг ба бээ. Энээн тухай ырынгөө шэнэ танил, Шэын суута хонишодой нэгэн Балдан Базаровичтай өрэлдэжэ байхадаа үшөө ихин аблан ойлгобоб.

...Бэээ баринги, даруухан ай, үгэ бүхэнөө ехэтэ одомжожо дуугардаг, абаар харахада аали номгон, үүн дуугай .мэтээр түүшээр үзэгдөө. Мантан тоо хүдэр бэеыень хаража, ууу шанга хургануулыень ихаад байхадаа, залан сэхэ ажалша хүн гэжэ эзэлүүдгүй таahанаа мэдэрнэм.

— Юрэдөө хөөрөөд, хэлээд үгыш, юундө абяагүй hуунабши, — гэжэ нүхэр Домбриловай хани эхэнэр Анна Мишанар тухай дахяад тогтоhоной үлүү гэзд hанан-б, — гэжэ Балдан Базарович аали намдуугаар хөөрэбэ. — Одоол холын хараата дайшалхы зорилго шиидхэгдэбэ. Хүдөөгэй ажаhуудал эрид hайжаруулха, машина, техникэ олошоруулха гэхэ мэтэ. Хонин ажал тухай ажаглалта хэгдэhэниинь тон шухала.... Юу гэхэбши, үшөөл шангаар бүри ехэ аша үрэтэйгөөр хүдэлхэ болонобди...

Суута хонишоной иигэжэ мэдүүлhэниинь ойлгосотой байгаа ааб даа. Хөөрүү хүнэй хэлэдэгэй ёhоор, миил хни тала руу хиидхүүлжэрхиhэн үгэнүүд бэшэ ха юм. Энэмнай тэрээнэй амар заяа үэүүлхэеэ болиhон бодолнуудайнь нэгэн бэлэй. Энэнь адаглан шагнажа hуухада, тоншье эли hэн. Ушарынь шэнэ танил хонишон нүхэрни ехээр обтон, оло дахин ажалша хүн гэжэ эзэлүүдгүй таahанаа мэдэрнэм.

— Юрэдөө хөөрөөд, хэлээд үгыш, юундө абяагүй hуунабши, — гэжэ нүхэр Домбриловай хани эхэнэр Анна Михайловна аали намдуугаар хөөрэбэ. — Одоол холын хараата дайдабтан байжа үгүүлээ юм. Зүгөөр, нүхэр Домбрилов хоohон газарта шууяа гаргажа, хүл хөөрсэг ябадаггүй, бүдүүн, түбшэн зан абаритай хүн байба. Урда тээнь хоёр алдарта хонишон Гасарун Лубсановичай Рабдаевтай хоорондоо социалис мүрысөөнэй договор баталаад, бүришье гайхалтай ехэ амжалта туйлаба. Тэрэ мүнөө хоёр алдарта хонишон Гасарун Лубсановичай Рабдаевтай хоорондоо социалис мүрысөөнэй договор баталаад, бүришье гайхалтай ехэ амжалта туйлаба. Тэрэ мүнөө 100 эхэ хонин бүриhөө 133 толгой хурьга абаад, социалис мүрысөөгөө улам үргэлжэлүүлхэ гэhэн шэнэ эдэбхи үүсхэл гаргаба ха юм. Энээндэнь манай хонишоной харюусаха байhандань мүн лэ сохом этигэмээр.

— Мүрысэжэ хүдэлхэдэ, илангаяа ондоо республикын хүнтэй, аша үрэ, харюусалга ехэтэй байна, — гэжэ Балдан Базарович үгэ залгана. — Харин, үнгэрhэн үе соо нүхэр Рабдаевай манайда хүрэжэ шадаагүйдэнь ехэ гомдолтойб! Манда ерэжэ ажал хэрэгүүдыемнай хаража, танилсажа ошоо hаань, ехэл hайн байгаа. Хото хорёөмнайшье ондоошог... Юрэдөө, hонирхомоор юумэн биил даа...

Нээрээшье даа, тэрэнэй ажалай дүй дүршэлые хэдэхэн үгөөр тайлбарилалтай бэшэ ха. Хэды тиимэ байбашье, нүхэр Домбрилов хонин ажалдаа туйлаhан амжалтаяа сугтаа. хүдэлдэг нүхэдтэеэ хубаалдахые, тэрэнэйнгээ аша туhые тэмдэглэхые оролдодог hайн hайхан заншалтай байна. Эндэ, өөрынь нүхэр Анна Михайловна, мүн бусад хонишодшье нэрэеэ нэрлүүлхэ эрхэтэй гэжэ ойлгуулна ха юм. Тиигээд, хоёр гарайнгаа хурга даран байжа — Николай Дмитриевич Малов, Сергей Михайлович Шадрин гэгшэдээ омог баяртайгаар дурдана.

— Дүршэлшье гэжэ даа... дууhаха, дундархагүй үдэр бүриин ажал хэжэ байхадаа, энэ тэрэ юумэндэ hурагдаа юм бээ, — гэжэ Балдан Базарович тобшолоо hэн.

Иимэ даруу hайхан зантай, сэбэр сэдьхэлтэй, үбэр дүүрэн баяртай, үлзы ехэ бүянтай ажалша хүндэ үни удаанай жаргал хүсэхэhөө ондоо юун байха бэлэй... Тиимэл хадань, хүндэтэ Балдан Базарович, ажалдатнай үшөө ехэ амжалта, ажабайдалдатнай бүри ехэ жаргал хүсэхыемнай зүбшөөгыт!..

Ив. ОЧОРОН.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭД А. А. ПОПОВЫЕ, И. И. СТАВЦЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин эрхим амжалта туйлаhанайнь түлөө агаарай флодой Үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Попов Алексей Алексеевичые — Ажалай Улаан Тугай орденто Улаан-Удын авиационно заводой радиотехническэ туhаламжын начальник.

Ставцев Иван Ильичые — Ажалай Улаан Тугай орденто Улаан-Удын авиационно заводой табалалга-хабсаргагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Советүүдэй байшан.
1978 оной августын 15.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭР А Н. СОКОВИКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахын органуудта удаан саг соо аша үрэтэйгөөр хүдэлмэрилhэнэйнь түлөө, түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Соковиков** Александр Николаевичые Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Советүүдэй байшан.
1978 оной августын 15.

Буряадай АССР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Советдэй юhэдэхи сессиин нээгдэхэ тухай

Буряадай АССР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Советдэй юhэдэхи сесси августын 22-то үглөөнэй 10 часhаа Советүүдэй байшангай конференц-зал соо нээгдэхэ.

Старейшинэнүүдэй советдэй заседани августын 22-то үглөөнэй 9 час 30 минутада эхилхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутадуудай анхаралда

Ээлжээтэ юhэдэхи сессидэ хабаадахаяа ерэhэн Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутадууд үглөөнэй 9 часhаа үдэшын 7 час болотор Верховно Советдэй Президиумдэ 409-дэхи таhалга соо бүридхэлдэ абтаха, сессиин нээгдэхэ үдэр—августын 22-то—үглөөнэй 9 часhаа 10 час болотор Советүүдэй байшангай конференц-залай фойе соо бүридхэлдэ абтаха.

Телефонуул: 2-47-22, 2-31-91.

Партийна ажабайдал

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИИН АША

КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон манай районой ажалшад ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ саг болзор соогоо бэлдэжэ, үбhэ хуряалгаяа тон эмхитэйгээр эхилээ. Энэ жэлдэ 175 мянган центнер үбhэ, 64.5 мянган тонно силос, 4500 тонно сенаж, витаминтай ногооной 2100 тонно гурил бэлдэхэ түсэбтэйбди. Энэмнай недондонойхиhоо hураггүй ехэ болоно. Энэ зорилго бэлүүлгэдэ бүхы коммунистнар, предприяти болон эмхи зурааануудай хүдэлмэрилэгшэд, hурагшад, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ба пенсионернүүд үргэнөөр хабаадуулагдана.

Ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ 1300-гаад хүнэй хабаадажа байhаниинь үндэhэтэй юм. Юуб гэхэдэ, тэжээл бэлэдхэлгые эмхитэйгээр, богони болзорто үнгэргэхэ асуудалаар партийна эдэбхитэдэй суглаан болоо hан түсэбөөр суггаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда уласхоорондын байдалай асуудалаар hонирхолтой хөөрөө үнгэргэхэ зуураа бригадынгаа, мүн Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогта боложо байhан ажал хэрэгүүдтэй танилсуулна.

Агитаторнууд болон политинформаторнуудай хүдэлмэри hайжаруулха талаар тоннельнэ 11-дэхи отрядай партийна организациин секретарь А. И. Подзарей гэгшэ баян дүршэлтэй болонхой. Энэмнай hара бүри политинформаторнууд болон агитаторнуудые суглуулжа хөөрэлдэдэг юм. Тиигэхэ зуураа «БАМтоннельстрой» управлениин, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллективүүдэй түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялганууда хэр дүүргэжэ байhан тухай тодорхойгоор хэлэнэ.

Район дотор комсомол-залуушуулай дундаhаа олон хүн агитатораар болон политинформатораар хүдэлнэ. Барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын бригадир Александр Задорожнюк, комсомолой XVIII съездын нэрэмжэтэ отрядай командир Вячеслав Аксенов, комсомолой хоёр съездын делегат, бригадир Александр Бондарь болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри зүбөөр эрхилэн ябуулгада «Знание» бүлгэмэй районой эмхи хубитаяа ехээр оруулна. Мүнөө райондо 300 гаран лектор болон элидхэлшэ хүдэлнэ. Тэдэнэй 282 хүниинь «Знание» бүлгэмэй гэшүүн юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада хамта дээрээ 614 лекци уншагдаа.

Уласхоорондын асуудалаар, КПСС-эй болон СССР-эй түүхэ тухай олон лекци уншагдаhан байна. Байгал-Амарай магистралиин барилгашадай урда 12-дохи тоннельнэ отрядай инженер Т. Корбалидзе, 575-дахи СМП-гэй комсомолой комитедэй секретарь И. Виноградский, «ЛенинградБАМстрой» трестын оньhожоруулагдамал колоннын юрист-консультант Л. Курочкина, 572-дохи барилга-хабсаралгын поездын электрик А. Соловьев, «Северный» совхозой библиотекарь А. Иванова, врач В. М. Серов, тоннельнэ 18-дахи отрядай ахамад инженер А П. Серов гэгшэд hонирхолтой лекциүүдые уншана.

Тиихэдэ арадай университедүүдэй, лекторнүүдэй ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагдана. Северобайкальск тосхоной соёлой, Нижнеангарскын «Здоровье» университедүүд hайнаар хүдэлнэ.

Мүн партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд ажалшадтай уулзажа, тэдэнэй ажабайдалтай танилсан хөөрэлдэдэг болонхой. Иимэ уулзалгануд Северобайкальск, Гоуджекит, Хойто-Муя, Шэнэ-Уоян тосхонуудта болоо. БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад ажабайдал, хүдэлмэри тухай нүхэдтөө хөөрэхэ зуураа, ажалай дутагдалнуудые усадхаха талаар hанамжа дурадхалнуудаа оруулна.

В. БАРДЫМОВ,
КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой пропаганда, агитациин таhагые даагша.

ҮНЭН ҮГЫН ҮРЭ ЕХЭ

Үзэл сурталай хүдэлмэри ажалшадай коллективүүдтэ эмхидхэн ударидадаг хүнүүд — агитаторнуул, политинформаторнуул, лекторнүүд болоно. Тиимэhээ тэдэние түрэл Коммунис партиингаа үнэн үгые ажалшадта дамжуулан хүргэгшэд гэад нэрлэдэг байна. Энэ талаар манай районой партийна организациннуудта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ аман үгын политическэ агитациин үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол районой партийна организацида зүбшэн хэлсэхэ үедэ илангаяа агитаторнуудай, политинформаторнуудай, лекторнүүдэй хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагдаа hэн. Тэдэнэй ажал ябуулгын дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулhан асуудал партийна эхин организациннуудай суглааннууд дээрэ харагдаhан байна.

Мүнөө район дотор 45 агитколлектив хүдэлнэ. Тэдэнэй бүридэлдэ 387 агитатор ороно, эдэнэй 202 хүниинь партиин гэшүүд юм. Ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри эрхилхэ хэрэгтэ 180-яад комсомолец хабаадана. Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хүдэлдэг олонхи бригадирнууд, мастернууд залуу үетэндэ ажалайнгаа дүй дүршэл шадабритайгаар дамжуулан үгэдэг байна. Тэдэнэй олонхинь агитаторнууд юм. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын түрүү бригадир, Социалис Ажалай Герой нүхэр Мудров, ленинскэ комсомолой шангай лауреатууд Валерий Прокушев, Александр Рябков, комсомолой XVIII съездын делегат Инна Гусева болон бусад ойлгуулламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эдэ нүхэдэй даадаг бригаданууд-та хүдэлдэг залуушуул хоёргүрбан мэргэжэлтэй болонхой. Эдэнэр залуушуулда өөрынгөө дүй дүршэл дамжуулан үгэхэ зуураа түрэл орон доторнай мэдээжэ болоhон түрүү бригадануудай онол арга тухай ойлгосотойгоор хөөрэдэг юм.

Манай районой партийна организациннуудай секретарьнар политинформаторнуудай теоретическэ бэлэдхэлдэ ехэ анхарал хандуулhан. Райондомнай 125 политинформатор бии. Тэдэнэй 78-ниинь коммунист юм. Эдэ нүхэднай бүлтадаа шахуу дээдэ эрдэмтэй эрхим мэргэжэлтэд. Энэ хүдэлмэри илангаяа hайнаар «БАМтоннельстрой» управлениин 11-дэхи, 12-дохи тоннельнэ отрядуудай, «ЛенинградБАМстрой» трестын 160-дахи ба 138-дахи оньhожоруулагдамал колоннонуудай политинформаторнууд ябуулна. Тэдэнэй үнэргэhэн 20—30 минутын хөөрөө ажалшадай коллективүүдэй гэшүүд ехэтэ hонирходог.

Жэшээнь, барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын А. П. Еременкын хүтэлбэрилдэг КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ бригадын гэшүүд И. Мартынюк, И. Свижба гэгшэд коллектив соогоо hайшаалтай хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэр недели бүхэндэ түрүүн хараалагдаhан түсэбөөр суггаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда уласхоорондын байдалай асуудалаар hонирхолтой хөөрөө үнгэргэхэ зуураа бригадынгаа, мүн Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогта боложо байhан ажал хэрэгүүдтэй танилсуулна.

Агитаторнууд болон политинформаторнуудай хүдэлмэри hайжаруулха талаар тоннельнэ 11-дэхи отрядай партийна организациин секретарь А. И. Подзарей гэгшэ баян дүршэлтэй болонхой. Энэмнай hара бүри политинформаторнууд болон агитаторнуудые суглуулжа хөөрэлдэдэг юм. Тиигэхэ зуураа «БАМтоннельстрой» управлениин, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллективүүдэй түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялганууда хэр дүүргэжэ байhан тухай тодорхойгоор хэлэнэ.

Район дотор комсомол-залуушуулай дундаhаа олон хүн агитатораар болон политинформатораар хүдэлнэ. Барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын бригадир Александр Задорожнюк, комсомолой XVIII съездын нэрэмжэтэ отрядай командир Вячеслав Аксенов, комсомолой хоёр съездын делегат, бригадир Александр Бондарь болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри зүбөөр эрхилэн ябуулгада «Знание» бүлгэмэй районой эмхи хубитаяа ехээр оруулна. Мүнөө райондо 300 гаран лектор болон элидхэлшэ хүдэлнэ. Тэдэнэй 282 хүниинь «Знание» бүлгэмэй гэшүүн юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада хамта дээрээ 614 лекци уншагдаа.

Уласхоорондын асуудалаар, КПСС-эй болон СССР-эй түүхэ тухай олон лекци уншагдаhан байна. Байгал-Амарай магистралиин барилгашадай урда 12-дохи тоннельнэ отрядай инженер Т. Корбалидзе, 575-дахи СМП-гэй комсомолой комитедэй секретарь И. Виноградский, «ЛенинградБАМстрой» трестын оньhожоруулагдамал колоннын юрист-консультант Л. Курочкина, 572-дохи барилга-хабсаралгын поездын электрик А. Соловьев, «Северный» совхозой библиотекарь А. Иванова, врач В. М. Серов, тоннельнэ 18-дахи отрядай ахамад инженер А П. Серов гэгшэд hонирхолтой лекциүүдые уншана.

Тиихэдэ арадай университедүүдэй, лекторнүүдэй ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагдана. Северобайкальск тосхоной соёлой, Нижнеангарскын «Здоровье» университедүүд hайнаар хүдэлнэ.

Мүн партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд ажалшадтай уулзажа, тэдэнэй ажабайдалтай танилсан хөөрэлдэдэг болонхой. Иимэ уулзалгануд Северобайкальск, Гоуджекит, Хойто-Муя, Шэнэ-Уоян тосхонуудта болоо. БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад ажабайдал, хүдэлмэри тухай нүхэдтөө хөөрэхэ зуураа, ажалай дутагдалнуудые усадхаха талаар hанамжа дурадхалнуудаа оруулна.

В. БАРДЫМОВ,
КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой пропаганда, агитациин таhагые даагша.

ТУhАТАЙ БАЙБА

Бэшүүрэй райондо хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Ьая партиин райкомой, ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз хүрэжэ, соёл культурын хүдэлмэри ябуулагшадтай хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

Тус совхозой отделенинүүдэй клубуудые даагшанар, библиотекарьнүүд, киномеханигууд өөhэдынгөө хүдэлмэри тухай хөөрөө. Удаань совхозой парткомой секретарь М. И. Дульянинов үгэ хэлэхэдээ, тэдэнэй хүдэлмэридэ ушардаг дутуу дунданууде заahан байна. Партиин райкомой, ВЛКСМ-эй райкомой түлөөлэгшэд саашадаа ажалшадые соёлой талаар хангаха туршаа зүбшөөл заабари үгэжэ, зорилгонуудыень тодорхойлбо.

Семинарай удаа соёлойхид гурбан үдэрэй туршад агитбригада байгуулжа, совхозой үбhэшэлтэ, малшадта хүрэhэн байна. Мүнөө тэдэнэр «Победа» колхоз ошохоор бэлдэлгэ ябуулжа байнхай.

Д. САНЖИЕВ.

Бэшүүр.

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай флодой үдэр

МҮНӨӨДЭР Совет ороной ажалшад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд СССР-эй Агаарай флодой заншалта үдэрые тэмдэглэжэ байна.

1933 оной апрелиин 28-да Арадай Комиссарнуудай Совет СССР-эй Агаарай флодой үдэрые тэмдэглэхэ гэhэн тогтоол баталан абаhан байгаа. Тэрэ гэхэhээ уламжалан, манай ороной летчигууд, штурмануд, газар дээрэ алба хэгшэд, эрдэмтэд, конструкторнууд, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд энэ hайндэрөө политическэ, ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда заншалта ehоор тэмдэглэдэг болонхой. Тиин Эхэ ороной заха хизаарнуудта авиацида алба хэжэ байгшад энэ hайндэрөө ажалдаа амжалтатайгаар үргажа байна.

Хэнэйшье мэдэhээр, Совет ороной авиаци алдар суутэ, баатарлиг зам дабажа гараhан түүхэтэй. Совет авиацие хүгжөөхэ хэрэгтэ Коммунис парти, хүдэлмэришэн, таряашадай вождь В. И. Ленин ехэ анхарал хандуулдаг байhан. 1918 оной декабрь hарада В. И. Ленинэй үүсхэлээр түбэй аэрогидродинамическа институт байгуулагдаа hэн. Мүнөө тэрэ институт дэлхэй дээрэ эрдэм шэнжэлгын ехэ түб болонхой.

Агаарай флодые байгуулгада хабаадаhан совет хүнүүд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, гайхамшагта амжалта түйлаhан байгаа. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри манай авиаци үзэгдөөгүй ехээр хүгжөө, совет летчигууд хамагhаа холуур, хамагhаа дээгүүр ниидэдэг болоо.

«Граждан авиаци манай ороной экономико саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ улам ехэ үүргэ дүүргэнэ. Мүнөө арадай алишье hалбарида авиаци ехээр хэрэглэгдэг болоо», — гэжэ Л. И. Брежнев Тюменийн областиин авиаторнуудые амаршалхадаа тэмдэглээ hэн.

Арбадахи табан жэлэй туршада аэрофлот шэнэ техникээр хангагдахаар хараалагдаhан байна. Жэшээнь, энэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 350 хүнэй hууритай Ил-86 түхэлэй реактивна самолёт ашаглалгада үгтөө бэлэй. Энэмнэй пассажирнуудые зөөдэг реактивна онгосын гурбадахи үень болоно. Мүнөө Як-42 түхэлэй шэнэ самолет бүтээгдэжэ байнхай. Энэ самолет хадаа нэгэ доро 120 хүниие абаха, юрын аэродромдо бууха аргатай. Арбадахи табан жэлэй туршада ашаа шэрэхэ Ил-76 түхэлэй самолёт ашаглалгада үгтэхөөр хараалагданхай. Энэ самолет Тюменийн нефтяннигуудай дунда шалгалта, туршалга гарахадаа hайн талаяа харуулhан байгаа. Манай Зүүн Сибирьтэшье авиаци хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэнэ.

Зүүн Сибирьтэ агаарай онгосонуудай ниидэжэ эхилhэн түүхэ 1926 онhоо эхитэй. Тиихэдэ зургаан хүнэй hууритай «Моссовет» гэhэн самолет Верхнеудинск (Улаан-Үдэ) — Урга (Улаан-Баатар) гэhэн маршрудаар ниидээ бэлэй. Түрүүшын жэлдэ агаарай энэ онгосоор 116 пассажир, 1200 килограмм почто, 12 тонно ашаан шэрэгдэhэн байгаа.

Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ манай республикада агаарай лини таба мянган километр хүрэтэр hунаагдаhан байна. Шэнэ түхэлэй самолет, вертоледуудай ниидэдэг болоходо, республикын арадай ажахыда нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэгдэдэг болоо. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ Улаан-Үдэhөө 600 мянган пассажир, 2580 тонно почто, 11 мянганhаа дээшэ ашаан зөөгдэhэн байна.

Энэ жэлэй долоон hарын туршада манай авиапредприяти пассажирнуудые шэрэхэ түсэбөө 103, почто, ашаа шэрэхэ түсэбүүдэ 121—117 процент дүүргээ. Тиихэдэ республикын колхоз, совхозуудта туhаламжа үзүүлхэ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдэ. Гадна, түсэбhөө гадуур хэдэн мянгаад пассажир, хэдэн зуугаад тонно почто, ашаан шэрэгдээд байнхай. Жэшээнь, Улаан-Үдын авиапредприятиин летчигууд В. М. Ковтунец, С. Т. Ивлев, А. Л. Кармыченов, А. С. Иванов гэгшэд Зэдын районой Борьёогой совхозой, «Коммунизм» колхозой 18.130 гектар тарялангай газар дээрэ хоро сасажа, буртаг үбhыень усадхаа.

Ажалай түрүүшүүл Л. Н. Мухин, А. А. Хрисанфов, Л. Н. Ахметвалеев, Н. К. Рыбаков, С. В. Кириленко, С. М. Киселев гэгшэдэй вертоледуудай экипажууд, Ан-24 түхэлэй самолёдой А. Н. Малютинай, В. Н. Морозовой, Ил-14 Б. Ц. Цыденовэй, В. Я. Семенютын, Ан-2 В. Д. Лысенкын экипажууд, ашаа шэрэдэг албанай В. С. Бухольцевагай, А. Г. Кожинагай халаанайхид, А. Н. Братенковой хүтэлбэрилдэг авиационно-техническэ баазын коллективүүд, Багдаринай, Муяын, Петропавловскын, Горячинскын, Баргажанай Адагай. Хэрэнэй авиапредприятинууд арбадахи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Мүнөө Улаан-Үдэ хото республикынгаа бүхы районуудтай агаараар холбоотой болонхой. Энэhээ гадна, мүнөө республикын ажалшад үдэрэй туршада Москва, Горький, Челябинск, Новосибирск, Тюмень, Новокузнецк, Хабаровск, Якутск, Томск, Красноярск болон бусад хото городуудта хүрэдэг юм.

Авиапредприятиин летчигуудhаа гадна, газар дээрэ хүдэлмэри хэдэг албанай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд абаhан уялгаяа, даабарла үлүүлэн дүүргэхын, мүн ажалайнгаа ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө шармайн оролдоно. Тэдэнэй дундаhаа агаараар ниидэгшэдтэй хэлхеэ холбоо байгуулагшад И. А. Жоголев, С. Е. Захаров, радиотехник П. А. Бондарь, радиооператорнууд М. Ф. Григорьева, Т. Г. Петрова, М. И. Солодухина, О. К. Горшенова, С. А. Киршина, телефонистка А. В. Кириллова, хүдөө нютагуудhаа Г. Д. Максимов (Багдарин), В. Д. Молдавский (Хэрэн), сагай уларил шэнжэлэгшэд Н. А. Чеснокова, П. М. Козаченко болон бусадые нэрлэмээр.

Ажалдаа амжалта түйлажа, абаhан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ ябагшадай ажал парти, правительствын зүгhөө үндэрөөр сэгнэгдэнхэй. Мүнөө авиапредприятиин 42 түрүүшүүл Советскэ Союзай орден, медальнуудаар, 40 хүн «Аэрофлодой отличник» гэhэн тэмдэгээр шагнагданхай, 300 хүн коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртөө. Энээнhээ гадна, Зүүн Сибириин граждан авиациин управлениин Хүндэлэлэй самбарта манай предприятиин 200 түрүүшүүл бэшэгдэнэн байна.

• СССР-эй Агаарай флодой үдэрые манай предприятиин коллектив ажалаа шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлан үгтаба. Саашадаа арбадахи табан жэлэй дүүрэтэр бидэнэр, авиаторнуудай урда бүри ехэ зорилгонууд табигданхай. Ажалдаа шэнэ техникэ нэбтэрүүлхын, абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ, республикынгаа арадай ажахые улам саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаха байнабди.

С. ТАРАСОВ,
авиапредприятиин ниидэлгын алба сахиха ахалагша инженер-инспектор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: техник-инженер В. В. Хадеев ажалдаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВЭЙ фото.

АЛДАРТА ЗАМАЙМНАЙ БАТА АЛХАМУУД

Байрын гэрнүүдые хабсаралгын ажалай эмхидхэл шудалхаяа ороной элдэб городуудhаа түлөөлэгшэд Москва олоор ерэдэг болонхой.

РСФСР-эй габьяата барилгашан Анатолий Михеевич Суровцевай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи ДСК-гай комсомол-залуушуулай хабсаралгын 5-дахи управлениин бригадын хүдэлмэритэй танилсахаяа бүлэг барилгашад ерэhэн байна. Тус бригада 32 үдэрэй туршада 16 дабхар байрын гэр хабсаргажа, эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаба. Энэ түрүү коллектив барилгашадай үдэртэ жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ шадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад прораб А. В. Фомин Уэбегэй ССР-эй Андижан хотын барилгашан Шайхедтэ. Иошкар-Олагай түлөөлэгшэ Зубаревта хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника.

УРМА ЗОРИГТОЙГООР

Петропавловкын авиапредприяти (начальникынь Н. Р. Тугаринов) Улаан-Үдын авиапредприятиин дунда эрхим ажалаараа суурхадаг болоhоор үнинэй. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлэй гурбадахи, габшагай ажалай жэлдэ бүри ехэ амжалта түйлаба. Жэшээнь, тэдэнэр байгша оной долоон hарын туршада 1 миллион 790 мянган километр агаараар ниидэхэ даабариие 1.870420 километртэ хүргэбэ. Энэ хугасаа соо 103.138 түхэриг олзо оруулагдаа. Тиигэжэ районой түб hууриhаа республикын ниислэл — Улаан-Үдэ хото хүрэтэр 8.730 хүн агаарай онгосоор зөөгдэбэ.

Иигэжэ тус предприяти байгша онло дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Мүнөө тэдэнэр дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула урма зоригтойгоор хүдэлнэ.

В. БАШАРОВ.

ДААБАРИhА ГАДУУР...

— Манай Тимлюйн ментын заводой хүдэлмэришэд гурбадахи, габшагай жэлэй даабари зорhоонь урид дүүргэhэн мүрысөөндэ ороhомуу бэшэ үрэ дүнгүүд туйлана. Ажалаа зүбөө хидхэhэн, социалис сөөндэ эдэбхитэйгээр ажаладаhан хүдэлмэришэд бүтээсэ туйлажа, эрхим партай продукци ехээр гаргана. Иннокентий Семенович Бичихановай хүтэлдэг клинкер галдаhан цехэй хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ хоорондоо илажа, олоной дундаhаа со шалгарна,—гэжэ заасан түсэблэлгын таhагай начальник В. В. Мартынов мэдэбэ.

Тимлюйн цементынгаа дой хүдэлмэришэд алдартай хэрэгүүдээрээ олондо мэдэгдэжэ болоhон азб даа. Оньгодо цементнэ заводуудай дэлгэрhэн мүрысөөндэ дахин илажа, СССР-эй барилгын материалын министерствын дамжуулан Улаан тугаар нэгэтэ шагнагдаhан. Заводой мэришэд туйлаhан амжалтануудаа улам арьбадахаhэн хүсэл эрмэлзэлтэй ажаллана. Эрхимүүдэй эрхимүүд социалис сөөндэ илажа, hайн продукци ехээр гаргана.

Иннокентий Семенович Бичихановай хүтэлбэрилдэг галдагаг цехэй хүдэлмэришэд үдэр бүр үндэр бүтээсэтэ ажаллана. Түгэсхэхэ гэhэн эрилтэй даа табигаг байха юм. Энэ нэр бүтээсэ ехэтэй. Энэ түхеэрэлгэнүүдые миинь тангүйгөөр ашаглаха, ажаллаа зүбөөр эмхидхэхэ ехэ анхарал хандуулна. Нэгэ пеэшэн соо часай туршада 23,6 тонно клинкер галдаха даабари үлүүлэн. Цехэй хүдэлмэришэд 23 тонно клинкер галдаhан даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ эрхим шанартай продукци ехээр гаргана. Клинкер галдаг пеэшэнэй машинист Александр Николаевич Арюмов оролдосото ажаллаа бэшэнэй дундаhаа гарна. Александр Николаевич үшөөл залуу. Гэбшэ клинкер галдажа технологи hайнаар мэдэдэг болоо. Хамаг түхеэрэлгэнүүдые шадамар бэрхээн ажаллана.

Залуу хүдэлмэрчин Александр Угрюмов хүсэ шадалаа, бэлигээ бүрэн гаргаад зорюулна. Пеэшэн 290 сүүдхын туршада галдаад, заhабариие ёhотой юм. Тус цехэй хүдэлмэришэд клинкер галдаhан пеэшэнүүдые заhабари оруулангүйгөөр 500 сүүдхын туршада ашаглана. Хүдэлмэришэд ажалдаа харгалзаhан ехэтэйгээр хандаг. Тэрэhээл иимэ ехэ ажал туйлана.

Машинист Александр Николаевич Алеутдинов түрүү хүдэлмэришэдэй мүн. Даабаряа ходоодолэн дүүргэдэг. Энэ жэлэй гэдэхи кварталда дэлгэрhэн мүрысөөндэ илажа, hуури эзэлээ, мүнгэн гаар урмашуулагдаа. Часай туршада 23—24 тонно клинкер галдана, ажаллаа римта олон юумэнэй боложо үгэнэ. Александр Николаевич мэргэжэлэй даабаряа дэлгэрhэн ехэ анхарал хандуулдаг түрүү хүдэлмэришэдэй дүршэлые халан абаhаа мэл хадаа тэрэ үндэрөөр даабари үлүүлнэ.

Энэ цехэй хүдэлмэрчин гурбадахи жэлэй даабари гадуур 3 мянган тонно клинкер галдаhаар уялга. Тэрэнээ бодото дэлгэрhэн лүүлхын тула бүхы түрэ далаа гаргана.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай флодой үдэр

КОМАНДИР

Ниндэлгын талмай дээжэрылдэн байһан элдэб хүнүүдай «МИ» вертолеттэй наранай элшэдэ толгой хараглана. Тэдэнэй нэгэн ашаа тээлгэ түлэг дунда ябажа байба.

— Энэмнай БАМ-ай баһаашадта ашаа зөөхэдөө болоо түрүү ябадаг Л. Н. Ивановай экипаж эзлжээтэ гэжа бэлдэжэ байна, — гэжэ бидэнэртэй суг ябаһан М. Тарасов танилсуулна.

— Петр Родионович, комендантнай хаанаб?

— Мэнэ ерэхэ, документууд абахаяа конторо ошоо, — гээд бортмеханик Орин харюусана.

Тэдэй эетэй энэ экипаж ааша оной долоон һарын эбые болзорһоонь урид ерэхэдээ, вертолетчигууд дунда дэлгэрһэн социалистическэ түрүү һуури гараһан байгаа. Эдэ БАМ-ай барилгада эхилгэ түрүүшынь үдэрһөө хаалсажа ябана.

Бидэнэр, 1974 ондо комсомолой съездһээ ерэһэн барилгашадые Курлы ааа бэлэйбди. Тиихэдэ он талада майхан татаг-ан түрүүшын бүлэг барилгадаа түбхинөө һэн, — гэжэ хүүгэр Шадрин хөөрэнэ. Тэдэ гэхэнээ уламжалан экипаж Уоян, Северо Курлын барилгашадаар бүри ашаа зөөнэ.

1976 оной хабар БАМ-ай барилгашадта бэрхэшээлэй дал тохёолдоо һэн. Юуб бүлэдөө далай дээ-ашаа шэрэхэ харгы-ааргүй байгаа. Ехэнхидээ болоһон хойно хүрэдэг далай март һарада ые һаа, найдалгүй бо-Энэ һарада дулаан үүд үзэгдэжэ, Байгал дээгүүр ашаа шэрэхын үй болоо.

Үзэдэшье бэлэн байдаг БАМ-ай хүдэлмэрилхэогтэй ашаа зөөболобо. Нижнеангарск, Ангаракан нюдай талмайнууд хаударилда абтаагүй, вертолетууд буубайгаа. Тиин сагай улаһайн болохотой зэргэ руу ИЛ-14, АН-24, самоледууд, вертолетүдэртөө хэдэ хэдэн хэжэ байгаад, БАМ-ай барилгашадта ашаа зөөлэ бэлэй.

Тиихэ үедэ БАМ-ай ашаата ашаа зөөгшэдэй ааа командир Л. Н. ай хүтэлбэрилдэг МИертоледой экипаж онсо ирһан юм, — гэжэ Үдын вертолёдой подвижнин командир А. А. ренко хөөрэнэ.

Леонид Николаевич Москадар түрэһэн. Дайнай үндэ 1942 ондо заахубүүн Серпуховай нэдто токариин туһалагдон абтаба. Арбан таан хүбүүндэ станогууд томоор харагдадаг, хажууда хүдэлхэ доо, набтардаг байнимэһээ тэрэ хүл дороо табяад хүдэлдэг байТэрэ сагта багашуул бүхы хүндэ хүшэр хүдэлмэри хэжэ фронтдо туһалсадаг байгаа һааб даа. 1947 ондо Леонид Мухин заводой комсомолой комитедэй зууршалгаар Серпуховай аэроклубай курсант боложо оробо. Тиин хойто жэлынь агаарай гражданска флодой Криворожско училищида һуралсахаар абтаа һэн. Хоёрхон жэлэй туршада һуража, училищи дүүргэһэн арбан летчик хүбүүд Улаан-Үдэдэ ажаллахаар эльгээгдэнэн байгаа.

Леонид Мухин республикымнай огторгойн харгыгаар ниидэхэдээ, ехэнхидээ Нижнеангарск, Хурамхаан, Баргажан ошодог байһан. Тиихэдэ залуу, дүршэл багатай ябаһан Мухинние өөрынгөө ажалай баян дүршэлдэ һургаһан, манай республикын авиацинн ветеран Ломбо Сергеевич Петиновые Леонид Николаевич халуун зүрхэнэй баяр хүргэжэ, хүндэлжэ ябадаг.

Улаан-Үдэдэ ерэһээр нэгэ жэл болоод байхадань, Леонид Мухинда санитарна самоледой звено хүтэлбэрилхэ даабари үгтэбэ. Харюусалгатай, хүндэтэйшье энэ даабаридаа тэрэ үнэн зүрхэнһөө хандажа, самолёдоороо республикын алишье нютаг нуга ниидэжэ ошодог болоо һэн.

... Закаменскһаа нэгэ шуухала телефонограмма абтаба. Үбшэн хүндэ түргөөр эм дом абаашаха ушар гараа. Сагай уларйл шэнжэлэгшэд Зэдэ, Захаамин руу аадар, бороотой гэжэ, мэдээсэбэ. Бороогүй үедэ тушэ ниидэхэнь юрын лэ ниидэлгэ байгаа. Теэд яахаб? Хүндөөр үбшэлһэн хүндэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй ха юм. Хүтэлбэрилэгшэд ниидэхэ гэһэн зүбшөөл үгэбэ.

Заахан хоёр самолёт агаарта дэгдэбэ. Али нэгэниинь заатагүй хүрэхэ ёнотой байгаа. Тэрэнэй нэгые Д. Н. Мухин, нүгөөдыень Д. И. Тоболин жолоодобо. Аадар, бороотой энэ үедэ Тоболин хүрэхэ газартаа хүрэжэ шадангүй, Бэшүүр тосхондо бууха баагай болобо. Ондоо маршрудаар ниидэнэн Мухин Закаменск хүрэжэ, үбшэн хүндэ түрүүшын туһаламжа үзүүлһэн байгаа.

Мүн Хэжэнгын районой больницада ороһон үбшэн эхэнэртэ дары түргэн шуһан хэрэгтэй болобо гэһэн мэдээсэл абтаба. Харюусалгатай энэ даабарие Леонид Николаевич дүүргэхэ болонхой, санитарна самолёдоо Хэжэнгэ руу залаба. Тиихэ үедэ хура бороо ехээр ороһон аад, самолёт, вертоледуудай буу-ха талмай дуулһан шабар шабха байгаа. Доошоо харахадань, талмайн захада түргэн туһаламжа үзүүлдэг хүнгэн машина, сагаан халаадтай медицинын хүдэлмэрилэгшэд ерэнхэй байба. Нүхэр Мухин самолёдоо буулгаха газарай үгы дээрэһээ хэдэн удаа тэдэнэр дээгүүр элибэ. Тиигэжэ ябаһаар үнишье болонгүй, тэрэ асарһан шэлтэй шуһаяа парашюдаараа газарта хүргэбэ. Тэрэнэй дахинаа эрьежэ ерэхэдэнь, хүнгэн машина тэрэниинь абаад, харгын голоор табилуулжа ябаа һэн.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри Улаан-Үдын авиапредприятида шэнэ түхэлэй самолёт, вертолёдууд улам олоор үгтэнэ. Тиин нүхэр Мухин ПО-2 онгосоёо ЯК-12 самолёдоор һэлгэжэ, дүрбэн жэлэй туршада республикынгаа ажалшадые зөөһэн байна. 1961 ондо шэнэ түхэлэй вертолёдуудай абтаха болохолонь, вертолёт жолоодохо курсда эльгээгдэбэ. Тэрэ гэхэнээ уламжалан, Леонид Николаевич хамта дээрэнь арбан дүрбэ мянган час агаараар ниидээ. Тэрэнэйнь юһэ мянгыень МИ-4, МИ-8 вертолёдоор гаталһан болоно. 1964 ондо Мухинай экипаж Новосибирскһээ ерэһэн «Сибгипротранс» институдай шэнжэлэгшэдые Нижнеангарск— Муя гэһэн маршрудаар зөөһэн байна. Мүн Ленинградһаа ерэһэн түрүүшын зүргэшэдые аяар холын Чара абаашаһан байха юм. Энээнһээ гадна, геологууд, геодезистнүүд болон ангуушад Мухинай экипажые һайн мэдэхэ, таниха болонхой.

Леонид Николаевичай үбсүүн дээрэнь «Москвае хамгаалалсаһанай түлөө», «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнуудһаа гадна, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай медаль, Ажалай Алдар Солын III шатын орден ялардаг. Иигэжэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй, сагай ямаршье уларилда агаараар холбоо харилсаа байгуулалсажа ябадаг Л. Н. Мухин коллективэйнгээ дунда хүндэтэй, алдартай болоһон хүн.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МИ-8 вертолёдой командир Л. Н. Мухин, хоёрдохи пилот Е. Н. Михалев, бортмеханик П. Р. Шадрин.

Авторай фото.

АЖАЛДА ДУРАТАЙГААР

Хэжэнгын районой һургуулинууд хоорондын һуралсалай үйлэдбэриин комбинат гурбан жэлэй саада тээ нээгдээ һэн. Һуралсалай үйлэдбэриин комбинадта автомашина үзэхэ 4 класс бии. Тэндэ үхибүүд теориин болон практическа хэшээлнүүдые үнгэргэдэг, харгын дүрим үзэдэг байха юм. Мүн һуралсалай үйлэдбэриин комбинадта трактор үзэхэ 2 класс, машинаар үнеэ һаалгажа һургаха 1 класс, поварнуудые бэлдэхэ 1 класс түхеэрэгдэнхэй.

«Юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай һурагшадые һургалга, хүмүүжүүлгэ ба тэдэнние ажалда бэлдэлгэ саашадань улам нарижуулан һайжаруулха тухай» гэһэн тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1977 оной декабриин 30-да баталан абаһан байна.

Тус тогтоолые һайшаан дэмжэжэ байһанаа гэршэлэн, Хэжэнгын районой арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд яһала ехэ юумэ хэжэ байнхай. Жэшээнь, һуралсалай үйлэдбэриин комбинат энэ жэлдэ түрүүшынгээ мэргэжэлтэдые бэлдэн гаргаба. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда һургуулиин 10-дахи классуудай 82 һурагшад 3-дахи классай жолоошодой, трактористнуудай, хүдөө ажахын механизаторнуудай, үнеэдые оньһон аргаар һаадаг мастернуудай үнэмшэлгэнүүдые абаа. Тодорхойлон хэлэбэл, 3-дахи классай тракторист-машинист гэһэн үнэмшэлгэ 10 хүн, тэдэнэй 4-ниинь басагад, хүдөөгэй механизаторай үнэмшэлгэ 35 хүн, 3-дахи классай жолоошоной үнэмшэлгэ 22 хүн, тэдэнэй мүн лэ 4-ниинь басагад, үнеэдые оньһон аргаар һаадаг мастер гэһэн үнэмшэлгэ 16 басагадта олгогдоо. Һургуули дүүргэгшэдэй хэдэн хүн 2 мэргэжэлтэй боложо гараһан байна. Энэнь һайшаалтай гээшэ ааб даа. Гэбэшье һуралсалай үйлэдбэриин комбинадта швея-мотористка, повар гэһэн мэргэжэлдэ һураһан басагад үнэмшэлгэ абажа шадаагүй. Юуб гэбэл, һурагшадай практическа хүдэлмэри хэхэ гэхэдэ, һуралсалай үйлэдбэриин комбинадай материальна бааза һанаһанда хүрэхэгүй байгаа.

Шэнэ һуралсалай жэлдэ Хэжэнгын дунда болон интернат һургуулиин, Ородой-Адагай, Сулхариин дунда һургуулинуудай ахамад классай һурагшад комбинадай дэргэдэ ерээдүйнгөө мэргэжэлдэ һураха юм. Хойто жэлдэ комбинадай шэнэ байшан барилгахаар хараалагдана. Тиихэдэнь тус комбинадта Дээдэ-Хэжэнгын, Новокижингинскын дунда һургуулинуудай һурагшад һуража захалха юм.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

(Түгэхэл. Эхиниинь августын 18, 19-нэй номернуудта).

Барадий МУНГОНОВ

БАЯН ЗҮРХЭН

(Романай хоёрдохи номһоо)

Бальчин Чагдурович Шарапов түрүүлэгшын урда һөөл зохидоор үнэгэн шүдэ харуулһандаа ехэл сэдьхэлээ хананги үлэбэ. Тиигэбэшье үшөөл багадуулба аа гүб гэжэ һанаад, дутуу нүхэлөөд орхингүй, «хахаһан дээрэ нюдарха» гэжэ бодоод, үшөө Сандаха ошожо, үнөөхи «хара эмые» доботолхо, «шууяа хандаал» хэхэ гэжэ шиилэбэ. Тиигээд байхалань, одоол ямарханшье ноёд, хэдэн дабхаршье ноёд өөртэнь халдажа шадахаяа болихо, «болшой молхоо үгэнэгүй» гэжэ хашхаралдахаяа болихо, ама хэлэеэ таглуулха. «Тиимэл гээшэ, нүхэл!..»

Үглөөдэр үглөөгүүрнь малай бэлшээридэ гараһан хойно Шарапов Ташарай харгыгаар тооһо бурьяса, табжаганаса хатаргаад. Даба-Жалсантанай үбэлжөөнэй баруугаар хойшоо годиржо, Сандахын хүндые үгсэжэ дугшуулба. Гүүртэдэ үшөө хүрөөдүй ябахадаа, Сандахын хүнды өөдэ нюдөө табин гэһээнь, Зүүн-Сандахын адагта, хуушан зайлса дээрэ гүүртын үнеэд бэлшэжэ ябаба. Саанань, ойн захада хазаар моритой хүнэй аргаахан гэшхүүлжэ ябахань харагдаба. «Тэрэ Дугар ябанал хаш. Ондоо хэн байха һэм. Ошожо уулзаха байна» гэжэ бодоод, Шарапов мориёо тэрэ-н худар залаба. Зайлса дээгүүр таран бэлшэжэ ябаһан үнеэдэ хүрэжэ ошоод, Дугарай ойронь ерэхые хүлеэнгээ, малайнь тамир шадалые шэнжэлжэ, нэгэ хэды соо тухашарба. Теэд Дугарай удаан ерэхэгүйдэнь, эрьежэ харан гэһээнь, тэрэнь үгы аад лэ, үгы. Газар доро орошоһон юм шэнги, оройдоо харагдабагүй. «Үгы, энэмни иихэлээ яашаба гээшэ бэ, яалдамаршни? Намайе таняад, намһаа айгаад, саашаа ой руу орожо зугадашаба гээшэ ха» гэжэ тухайлаад, морёо ташуураараа таһа шабхуурдаад, нөшээд нэрбээд, үгсэгэнөөд угзагашаад, оогложо даллажа ябажа, хойноһоонь гүйлгэшэбэ. Ойн захаар хараашалба, ой соогуур орожо байжа бэдэрбэ. Хоолойнгоо үбдэтэр ооглобо, һүүхирбэ. Үгы. Хэпшье, юуншье үгы. Дугаршье үгы, харюушье үгы. «Дүлии зайламар юу дуулаха һэм бэ-э, дуулаашье һаа, хэлэгүй ормоостии абяа гаража шадаха бэшэ даа».

— Дүлии долигшни, ой соогуураа зугадажа арилаа лэ! Харыта, ямар мэхэтэй, сэсэн гээшэб, барнаагшни! — гэн, ханяажа хахажа байжа, хараал шэрээл табяад, Шарапов үнеэдые үргөөн, гүүртэ тээшэ гүйлгэшэбэ. Ай ёххо даа, айхабтархан лэ ууртай юумэн Дулмын газаа буухань гээбы! Юухэниинь лэ боложо һалагшал ааб?

Шараповай гүүртэдэ гүйлгэжэ ерэхэдэнь, Цэрэндоржын Дулма нүгөөдэ һаалишадаараа үшөөл үнеэнэйнгээ хорёо соохоо гараадуй байба. Тэрэниие гэртэнь хүлеэжэ байха тэсэбэригүй. Шарапов тиишэ монсойсо гүйжэ ошобо. Ошоһ гэһээнь, үдэшэ үглөөнэйнгөө һаамые Ташар ябуулһан һаалишад бидонууд ба хүнэгүүдээ угаажа, ехэл сүлөө забдагүй ажаллаһан зандаа байбад. Һү хадагалдаг, бишыхан горхон дээрэ баригдаһан сарай-вагончигой үүлэндэ туласа гүйжэ ерээд, Шарапов ходо гартаа барижа ябадаг богонихон бүреэтэй ташуураараа магнигар сабхиингаа түрине һүрөөтэйгөөр «шаб» байса шабхуурдаад, хүрэ хүрэһөөр лэ Дулмада доботолжо оробол даа:

— Зай, Дулма, адуулгашаниемни буляажа абаад, амбаар сарайгаар халитар һү һаажа байна гүш? Хэр ехэ юумэ оложо эдеэбши? Яажа меэл һэшхэл үнгэеэ алдаһан амитамши! Дугарыемни үтэр һөөргэнь бусаа! Бусаа гэнэб! Ойр дээрэһээ, ехээр муудалдаагүй дээрээ бусаа гэнэб! Ойлгоно гүш?!

— Бальчин Чагдурович, үгы, энэ юу хэлэнэ гэшэбта даа? Дугарыетнай би буляагаа бэшэлби. Дугартнай өөрөө нүүжэ ерэшоо. Ойлгыт даа. — гэжэ Дулма түрүүшээр һөөл маргангяар, үг-маг дуугарба.

— Үгы, ойлгохогүйб! Именно шил буляагаанш, Цэрэндоржын Дулма! — гээд, Шарапов Дулмые ташуураараа заажа байжа ганирба. — Бэрхэлши! Һүрхэйлши! Тиимэ юумэ тархидашни яажа орооб? Үбгэн хүниие баһаяяа хаанаһаа һанаандашни орооб? Үгыхэн даа, үнинэй ветеран Шарапов шам мэтын хара эмэнүүдтэ баһуулхагүй, заяандааш баһуулхагүй! Тиигэжэ мэдээрэй! Энээхэн бузар аяша гаргаһанайшни түлөө тархиишь эльбэхэгүй даа. Харюусахал болохош! Кадрнуудые буляаһанайнгаа түлөө харюусажал һаладаг юм. Тиигэжэ ойлгоорой. Шиш коммунист, биш коммунист, партиин урда хоюулан адлибди. Адлил харюусаха болохобди. Тюу шоорто! Юу-ун? — Шарапов «болохобди» гэжэ үгэ алдаһандаа, яһанда хахашаһандал, гүлдэгэд гээд абяагүй болошобо. Арайхан гэжэ амяа абаад, саашань доботолбо: — Үгы, шил гансаараа харюусахаш! Тэрэгүүлэгшэдэ үсэгэлдэр хэлээб, гомдооб. Партком дээрэ хэлсэхэби. Тэндэ ойлголсоогүй һаа, райком дээрэ, обком дээрэшье хэлсэхэдээ болохобди. Юундэб гэхэдэ, энээхэн хара мэхыешни би заяандааш миин орхихогүй бшигүүб даа. Захадань гаражал һалахаб! Шамайе, шолмые, хэһээлгэжэл һалахаб! Улаан билет дээрэшни уршагархан хара үгэнүүдые бэшүүлхэдэжэл һалахаб! Эртээнһээ тиигэжэ мэдээд байгаарай, шолмо даһаа! — гээд Шарапов Дулмын нюурай урдуур ташуураа ёдогонуулба. Гайхаһандаа Дулмын ута нюур бүри ута болошобо:

— Бальчин Чагдурович, будуун хүн аад, иихэдээ яажа байна гээшэбта? Би эндэ зэмэтэй бэшэлби. Дугартнай өөрөө зөөжэ ерээ гэхыемни ойлгоногүй аалта? Хайрлыт даа, хэшээгыт даа, тиихэеэ болит даа. Яажа байна гээшэбта, Бальчин Чагдурович?

— Ши өөрөөл болиходо! Дугарыемни бусаа, бусаа, түргэн бусаа! Бусаагаагүй һаашни, партяар шамайе хэһээлгэхэб, улаан биледыешни эреэлүүлхэб, шабарта худхуулхаб, гутаалгахаб!

«Зүнэглэжэ болишоһон ямар сүйдтэй үбгэн гээшэб!» гэжэ һанаад Дулма айжашье, дураа гутажашье эхилбэ. Тиигээд бэеэ барингүй хашхарба:

— Тиимэ юумэ намда бү хэлэгты! Намда бү халдагты! Ябагты, ошогты, Дугартай өөртэйнь хөөрэлдэгты! Эндэ үргэ хэлээеэ дэлгээнгүй, гомдоҳо газартань гомдожо байгты! Ябагтыл даа сшаа!

— Аа, иимэбдеэ-э! Малшаниемни хулуужа асараад, үшөө иигэжэ һүрхэйтэжэ байхабши-ии! Коммунистнууд тиигэдэг юм бы-ы?! Ухайш даа, һаял ойлгоболби, һиинии.

— Яагаа хорон үргэтэй агшабта! Тантай үргэ бүлюудэжэ байха сүлөөмни үгы. Вообще-то, тонилогтыл даа сшаа эндэһээ! Хаанаһаа ерээ һэмта, тиишээл үгы бологты сшаа!

— Аа-а! Үбгэн ветераниие үлдэбэ гүш?! Намнаба гүш?! Үу-у, үлэгшэн эмэ даһаа! Үшөө ти ихэбши-и, эндэшни меэл-меэл бахалуурдажа алажархихаб! — гэжэ Шарапов дадаганаад, шүдэ амяяа зуугаад, ташуураа гэдэргэнь шэдэжэрхёод, хоёр гараа арбагашуулан, хамсыгаа шамасагаан, һүнэй сарай руу монсогошон гүйжэ ороод, мэгдэһэндээ гэдэргээ сухариһан Цэрэндоржын Дулмада аһашаба. Дулма айһан мэгдэһэндээ, алуулжа байһан юумэдэл, бузархан муухайгаар шашхаба:

— Абы-ыытаа! Абарыыта!

Сарайн газаагуур байһан хэдэн үнеэшэ һамгад сарай руу юрьен гүйлдэжэ ороод, Шараповай араһаа аһашабад. Тиигээд юун байха һэмши, үбгэн Шараповые монсойтор баряад, бажуугаад, тэрэ доронь газаашань шэрэжэ гарба. Тииһэн бэеэрээ моринДонь абаашажа мордохуулаад, ташуурыень гартань барюулаад, ута ногоон бургааһаар мориниень хойноҳоонь шабхуурдажархибад. МоринШье Сандахын хүндые уруудан оодоршобо даа. Сандахын-Адагта һэгээ орон гэһээнь, гартань ташуур байжа, Шарапов морёо гам хайрагүйгөөр шабхуурдаад гүйлгэшэбэ. Гүйлгэжэ-гүйлгэжэ, Дээдэ-Юрөөгэй харгыда ороходоо, моринойнгоо ама татажа гэшхэлүүлбэ. Хороо бусалһандаа, гомдоҳондоо тэрэмнай аргааханаар хамараа татан уйлабал даа. Хоёр нюдэнһөөнь томо бэлсэгэр дуһалнууд шахагдан гараад, морхогор томо хамарайнь хоёр тэзгүүр урилдан урдажа, хуушан хара хүүртигэйнь энгэрнүүд дэзгүүр соб-соб дуһалба. Тэрэнэй нюур шарай гэжэ даа оройдоо миил хара хүхэ, зүдэзнэ гээшэнь абашагүй. «Ай даа, колхозой хуушанай ветеран, зайламар даа, эсэстээ иигэжэл һамгадта баһуулха үйлэтэй байба ха юмши даа, ай хөөрхы!..» гэжэ тэрэмнай сэдьхэзд, дороҳоо абажа, хүндэ гэгшээр һанаа алдаба.

Бальчин Чагдурович Шараповай Сандахын гүүртэ хүдар аяншалга иигэжэ һөөл бирагүйгөөр, һөөл эшхэбтэрээр дүүрэһэн юм.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ПОРТУГАЛИДАХИ ПОЛИТИЧЕСКЭ ОРШОН БАЙДАЛ

ЛИССАБОН. Португалиин шинэ премьер-министр Алфреду Нобре да Кошта правительство эмхидэхэн байдалын тула зүбшэлэлгэ өгэ үргэлжэлөөр. М. Соарэй толгойлогшотой соцпартиһаа, социально-демократическэ центрһээ бүридэгдэ хоёр партиин кабинет правительствые шэнээр ажидэхэ, бүхы программые хүбилгаха гэһэн зүрюу хэлтэнүүдые СДЦ-гэй таһанай удаа тушаалһаа гарганиинь элитэ.

Нобре да Кошта августын 18-да профсоюзуудай ба предприятиедэй эзэдэй делегацинай уулзаһан байна. Португалиин ажалшадай бүгэдэ нэгдэгдэн конфедераци — Национальна интерсиндикал профсоюзуудай тушаалтай, салин хүлһэ хороохо политикые профсоюзуудые зүбшөөхэгүй байха гэжэ, үнэ сэнгүүдэй хүндэрэлгые хизаарлаха, ажалгүйдэлгые хорооохо эрилтэ табиба.

Португалиин промышленностиин конфедерациин түрүүлэгшэ А. Васку ди Мелу гэгшэ Нобре да Коштатой уулзаһанай һүүлээр, журналистнуудай асуудалнуудта харюусахадаа, «экономикын гол шухала асуудалнуудаар» үйлэдбэриин эзэдэй энэ нэгдэлэй ба шэнэ премьерэй «хараа бодол тудалдана» гэжэ тэмдэглээ. Португалиин худалдаа наймаанай конференциин түлөөлэгшэ М. Гамиту ерээдүйн правительство тушаа өөрынгөө эмхиин хараа бодолые «даруу этигэбэритэй» гэжэ нэрлэбэ.

Португалиин парламентын саг үргэлжын комисси коммунистнуудай гуйлтаар августын 17-до заседани үнгэргэжэ, һунгуулиин шэнэ хуули баталан абахын тула Республикын суглаанай онсо яаралтай сесси зарлаха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

ФРЕЛИМО ПАРТИИН ЦК-гай ПЛЕНУМ

МАПУТУ. Фрелимо партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болоод, тараба. Пленумдэ хабаадагшад Мозамбигай Арадай Республикын дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Мозамбигай бэеэ даагаад хүгжэһэн гурбан жэлэй турша соохи политическэ ба социально-экономическа шэнэдхэлгэнүүдые хараадуулан, НРМ-эй конституциин текстдэ оруулагдаха хубилалтануд ба заһабариҥуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдаа.

Пленумэй хүдэлмэри тухай коммюникегэй түгэсхэл дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: ЦК-гай гэшүүд хүдөө ажахын ба промышленна үйлэдбэри саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүдые, транспортын аша үрэ дээшэлүүлхэ, хүн зоиние тон шухала зүйлнүүдээр хангалга, үнэ сэнгэй хэрэг һайжаруулха асуудалнуудые хаража үзөө.

Тэрэшэлэн партийна ажабайдалда хабаатай хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

АМЕРИКЫН ИНДЕЕЦҮҮДЭЙ ЭРИЛТЭ

НЬЮ-ЙОРК. «Расизм ба расова доромжолгыс үндэһөөрнь үгы хэхэ гээшэ хүн түрэлтэнэй тон шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Зүһэ шарайн шалтагаанаар хэдэн зуун жэлэй туршада дарлагдаха, хашагдаха гээшые бэсэрээ үзэһэн хүнүүдэй һанал бодол нимэл байна», — гэжэ США-гай олониитын мэдээжэ ажал ябуулагша, «Америкын индеецүүдэй хүдэлөөнэй» хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Билл Уопепа мэдүүлнэ.

Тиимэһээ Америкын индеецүүд расизм ба расова доромжолгодо эсэргүү тэмсэлэй асуудалаар Женевэдэ зарлагдаһан бүхэдэлхэйн конференциие онсо шухала удха шанартайда тоолоно, энэ хуралдаан капиталис обществын муу муухай үзэгдэлнүүдэй нэгэнһээ хохидогшод тушаа дэлхэйн олониитын анхаралые үшөө дахин хандуулха ябадалда туһалха байха гээд найдана гэжэ ТАСС-ай корреспондентдэ тэрэ мэдүүлбэ.

ДОРО ХАРАЛГАНЬ ЭРИД БУРУУШААЛГААР ҮГТАГДАБА

Политическэ бодомжоор США-гай худалдахые хүсэдэгүй түхеэрэлгэнүүдые Советскэ Союзда бү худалдагты гэһэн эрилтэйгээр Англида, Францида, ФРГ-дэ ба Япондо Холбоото Штадуул хандаа гээд США-гай үрэнэй департаментын түлөөлэгшэ мэдүүлбэ гэжэ информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ.

Иимэ доро хараһан политика Баруун Европын хэдэ хэдэн оронуудай зүгһөө эрид буруушаалгаар үгтагдаа. «Франци граждан техникэ худалдахадаа, юрэдөө, политическэ бодомжоһоо дулдыдуулдагүй» гэжэ Франциин МИД-эй хуулита түлөөлэгшэ мэдүүлээ. «Франциин гадаадын худалдаа наймаанай ашаг туһада бэшэ, харин США-гай дотоодын политикада ехэнхидээ хамаадаха уялгануудаар өөрыгөө тушалгаһаа» Франциин правительствын арсаһыень «Фигаро» газетэ зүбтэйдэ тоолоно. Франко-совет худалдаа наймаанай-экономическа холбоо барисаае үргэдхэлгэ ба хүгжөөлгэ «Франциин ба тэрэнэй ажалшадай аша туһада харюусана» гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэбэ. «Худалдаа наймаан гээшэ мүн лэ шахардуу байдал һуларуулхын, зүүн зүгэй оронуудтай эб эстэй, харилсаа холбоотой байхын тула шухала ябуулга болоно», — гэжэ «Фигаро» бэшэнэ. «Совет дэлгүүр Парижда туйлай шухала болонхой, энээниие правительство хэрэгсээнгүй байха ёһогүй», — гэжэ Франциин худалдаа наймаанай бүлэгүүдэй орган — «Эко» газетэ тэмдэглэнэ.

Бундестагтахи СДПГ-эй фракциин түрүүлэгшын орлогшо Б. Фридрих Баруун Германиин радиоло интервью үгэхэдөө, худалдаа наймаанай талаар СССР-ые газаашалгын политика баримталха гэһэн США-гай шиидхэбэриие буруушааба. США-гай эрилтэдэ ФРГ-гэй правительствын хэрбээ зүбшөөрэн харюусаһаань, «Советскэ Союзда алдэб түхеэрэлгэ худалдахаяа болихо, тиигээд Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Федеративна Республикада ерэхэ үедэнь гар табигдаһан удаан болзортой экономическа хэлсээн дайрагдаха. Тиигэбэш шахардуу байдалые һуларуулха политикын үндэнэ һуурида ехээр зүришэхэ болоно» гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. «Советскэ Союзтай экономическа харилсаан Федеративна Республикада онсо удха шанартай байна» гэжэ Б. Фридрих саашадаа тусхайлан дурдаа. Һанал бодолнуудай талаар алгасаанһаа дулдыдангүй, энэ харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ хүсэлтэйби» гэбэ.

«Экономическа харилсаанһаа арсалга — шэнэ арга яашье бэшэ. Имагтал дайнай үедэ аша үрэтэй байһан ааб даа. СССР мэтын нимэ ехэ промышленна үрэндэ эсэргүү бойкот ороидоошье нүлөөлхэгүй ха. Эрдэм ухаанай дээдэ зэргын амжалтануудые туйлажа шадаха, техникын талаар тон шадамар бэрхэ байһанаа Соведүүд нилээд оло лахин тодоруулан харуулһан байха» гэжэ «Вестдойче Альгемайнс» газетэ бэшэнэ.

ҮНЭН УШАРЫЕ НЮУНА

НЬЮ-ЙОРК. СССР түрүү зүб мэдээнүүдые тогтоладагүй аад, Советскэ Союз тушаа худал хуурмаг гэжэ, хардалга үгдэлгэ заагүй тараадаг буржуазна хэмнолой бодото удха шэнэ элиэлһэн статья «Дейли Уорлд» газетэдэ гараба. Советскэ Союзда хилээмэнэй үнэ сэн 20 гаран жэлэй турша соо тогтомол нэгэл хэмжээндэ байдаг үнэн ушарые Холбоото Штадуудай олониитэдэ мэдүүлхэгүй гэжэ Америкын буржуазна хэвлэлэй оролдодог байһаниинь эли болоо гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

Мүн хэдэн арбаад жэлэй туршада гэр байрын түлөөлэн нэмээгүй, газай түлишын ба электрин түлөөһэн нэгэ хэмдэ үлэһэн байна бшуу. Советскэ Союзда ажалгүйдэхэ ушар байдаггүй, ажабайдалай хэрэглэмжэ ханглагдан шанар саг үргэлжэ найжарна, салин хүлһэн ба пенси нэмэнэ. 1960 онһоо 1975 он хүрэтэрхи үе соо совет хүнүүдэй абадаг бодото салин хүлһэн хоёр дахин шахуу нэмэнэн банна, — гэжэ «Дейли Уорлд» тусхайлан тэмдэглэбэ.

Бодото байдалые нюуха далдалха политика зорюута баримталан тэмдэглэгдээ. Гэхэ зуура, капиталис экономико тон ехэ кризистэ оронхой, ажалгүйдэлгэ улам олошорно, сааһан мүнгэнэй үнэ сэн таһалгаряагүй унана. США-гай засаг баригша бүлэгүүд Совет орон тухай үнэн ушарые Америкын ажалшадһаа ямар шаптагаанаар нюудаг байһаниинь асуудалнуудта харюу болоно, — гэжэ «Дейли Уорлд» тусхайлан тэмдэглэнэ.

ПЕКИНЭЙ ПОЛИТИКА—ЭЗЭРХЭН ЗОНХИЛОЛГЫН ПОЛИТИКА

Канадын Коммунис партиин Генеральна секретарь Уильям Каштанай интервью

Канадын Коммунис партиин Генеральна секретарь Уильям Каштан Вьетнамаар һаяхан ябаад ерэһэн тухайдаа СССР-эй түбэй телевиденеэр августын 17-до дамжуулагдаһан интервью дотороо хөөрэбэ. Вьетнамай арад зон ороноо һэргээн бодхоохо, шэнээр байгуулха гэжэ шиидэнхэй. Энэнь тэдэнэй зориг бадаргана. Тус ороноо тохёолдоһон бэрхэшээлнүүд тухай хэлэхэ зуураа, Вьетнам тушаа Пекинэй баримталдаг политикатай холбоотой аюул тэдэнэй гол зүйлынь болоно гэжэ У. Каштан тэмдэглэбэ.

Гурбан шэглэлээр Вьетнамда Хитадай добтолжо байһаниинь элитэ. Нэгэдэхинь. — Кампучи—Вьетнамай хилэ дээрэхи харата ябуулга болоно. Пекинэй удамаршад Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга хэхыень Кампучиие тухиран баадхана. Гэхэтэй хамта, Вьетнамые хашаха, политикаяа хубилгахыень баадхаха зорилго пекинэйхид урдаа табина. КНР-эй хүтэлбэрилэгшэд нимэ юумэ хэхын тула эльдэб эсын аргануудые хэрэгдэнэ.

Вьетнамо-Кампучиин хилэ дээрэ эзэрхэг түримхэйшүүлэй асарһан танкнуудые, миномедуудые, бусад зэбсэгүүдые харааб. «Хитадта хэгдээ» гэһэн тэмдэг тэдээн дээрэнь табигданхай. Энэнь — Вьетнам тушаа Хитадай баримталан бэелүүлжэ байгаа харата политикынь гэршэ жэшээнүүдэй нэгэн лэ болоно.

Вьетнамда харша Пекинэй политикын хоёрдохи шэглэлынь — СРВ-дэ ажаһуудаг хитад уг гарбалтай хүнүүдые —«хуацяо» гэдэгүүдые хэрэглэхэ панаашалга болоно. Эдэ хүнүүд доромжологдоно гэһэн худал хуурмаг, хардалга гүрдэлгэтэ мэдүүлгэнүүдые хитад хүтэлбэрилэгшэд хэнэ. Вьетнамые хашаха арга болгон энэ асуудалые хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Тиимэ зорилгоор Вьетнамо-Хитадай хилэ дээрэ зүришэлдөө зорюута үүдхэнэ.

Хуацяо гэдэгүүдэй хуби заяан Пекиниие һанаата болгоногүй. Оршон байдалые хэсүү бэрхэтэй болгохо, социалис Вьетнамые хашахын тула иимэ асуудал табигдана.

Вьетнамые доторһоонь һүйдхэхэ, социализм байгуул

Саяанһаа витим хүрэтэр

„АРЮУХАН НЮТАГАА ҺАЛБАРУУЛХЫН ТУЛА...“

Мойһон, хуһан, үшөөһэн модоор хүреэлэгдэһэн үзэсхэлэн һайхан газарта «Романтик» гэһэн ажалай ба амаралтын лагерь байрладаг. Эндэ Бага-Куналейн дунда һургуулиин эдиршүүд түрэл ажахыдаа туһалалсажа, аһан шадалаараа ажаллаһан байна.

«Арюухан нютагаа һалбаруулхын тула Ажалайнгаа тугые дээшэнь үргэел!» гэһэн уряа доро хүдэлһэн һурагшад 26 гектар талмай дээрэ куузнку, 4 гектар газарта таригдаһан капустын үбһыень түүгээ, газарынь элдүүрилээ. 60 хүнһөө бүридэһэн коллектив 13 звено болоо хубааранхай. Эрхим һурагша Николай Артюковой хүтэлбэрилдэг звено илангаяа шударгы бэрхээр хүдэлөө тэжэ тэмдэглэлтэй. Тус лагериин начальник Н. Н. Юдин, колхозой директор В. В. Смолин гэгшэд үхибүүдэй эдэбхи үүсхэлээ гарган хүдэлхын тула схэ оролдолго гаргана. Амаралтыень һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ хүмүүжүүлэгшэ П. К. Тимофеев гол шухала үүргэ дүүргэһэн байна.

Мүнөө үхибүүд үбһэ саблалган дээрэ хүдэлхөөр звенонуудаар таранхай. Тиигэжэ тэдэнэр нитын малда үбһэ тэжээл бэлдэлгэдэ эдэбхитэй хабаадалсана. Ерэхэ намар эдиршүүд лагериингаа байра тойруулан үрэ-жэмэстэ модо һөөгүүдые олоор һуулгаха юм.

В. ЗАХАРОВА.

Бэшүүрэй район.

«БИ—БАРИЛГЫН ЭЗЭНБИ»

— Бидэ хоёрдохи жэлээ Багдарин тосхондо хүдэлнэбди. Олонхимнай һүүлшын курсда һурана, тиимэһээ студентнэрэй барилгын отрядта һүүлшымнай сезон болоно, — гэжэ «Искатель» отрядай командир Александр Безносов хөөрэнэ.

Хүбүүд барилгын хүдэлмэридэ дүршэнхэй гэжэ абаһаар ойлгохоор. Тэдэнэр 3 бригада болоо хубааранхай, хоорондоо мүрысэн шударгы бэрхээр хүдэлнэ. Нёдондо жэл түс отряд 12 квартиратай гэр богонихон болзор соо барилганайнгаа түлөө Ленинград, Рига хотонуудаар аяншалха путёвкоор шагнагдаа һэн. Мүнөө тэдэнэр 33 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхэ зорилгоёо амжалтатай бэелүүлжэ байнхай. Теплотрасса бетоноор шудхалгын, байрын хоёр квартиратай гэр барилгын ба буусадшье хүдэлмэридэ Баир Жалсанов, Геннадий Бурлаков, Сергей Горбачев, Павел Мордвин гэгшэд онсо шалгарна.

Хаа-яа болоод лэ барилгын отрядайхид Багдаринай суглуулагдамал футбольно командатай уулзалга эмхидхэжэ, районой түбтэ ажаһуугшадые һонирхуулдаг. Амаралтын үдэрнүүдтэ Сергей Горбачевой хүтэлбэрилдэг «Блюз» гэһэн дуу, хүгжэмэй ансамбль шагнахаяа хүнүүд олоороо суглардаг.

Комсомол - залуушуулай дунда дэлгэрһэн «Би — барилгын эзэнби» гэһэн хүдэлөөндэ хабаадалсагшад ажалай туг дээрэ үргэнхэй.

В. ЧУНАВЛЕВ.

Баунтын район.

БАРИЛГАШАД—ҮХИБҮҮДТЭ

«Межколхозстрой» нэгэдэлэй НМК-гай хүдэлмэрилэгшэд һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ Ташаланай дунда һургуулиин һурагшадта ёһотойл бэлэг барюулха зорилготойгоор ажаллажа байнхай. Тэдэнэр 180 үхибүүдэй байха шэнэ интернадай барилга сентябриин нэгэн болотор дүүргэхээр хараална. Шэнэ интернат соонь столово, үхибүүдэй ном һудараа үзэхэ зал, унтаха таһалга, ванна, туалет гэхэ мэтэһээ эхилээд хуу бин. Мүнөө энэ интернат соо табигдаха хэрэгсэлнүүд асарагданхай.

Барилга дээрэ нютагай һургуулиин үхибүүд эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Тэдэнэй дундаһаа һургуулиин комсорг Таня Ставская, Сережа Афанасьев, Лида Вторушина, Лена Матвеева гэгшэд һайнаар ажалладагаараа шалгарна.

Шэнэ интернат соо XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хээрэ, холын газарнуудаар ажалладаг малшадай үхибүүд байха юм.

А. ГОМБОЕВ.

Загарай.

ҺАЙНААР, СЭБЭРЭЭР

Механическа аргаар хубсаһа хунар угаадаг хотын прачечна үнгэрһэн хахад жэлэй туршада 110 тонно хубсаһа, оро дэбисхэрэй хэрэгсэл хүн зондо сэбэрлэжэ үгөө. Тиигэжэ түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Нэгэ доро 20—25 килограмм хубсаһа угаадаг 12 машина эндэ хүдэлнэ.

Һайнаар угаагдажа, саб сагаан үнгэтэй болоһон дотор хубсаһа, хэбтэриин хэрэгсэлнүүдые хүн зон урма баяртайгаар һөөргэнь абана. Хубсаһа угаагшад Л. И. Васильева, Т. И. Викторова, К. Л. Перелыгина гэгшэд олон жэлэй туршада хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болонхой. Хубсаһа хунар тушаан абадаг 4 пункт бин юм. А. В. Дуган, К. Г. Колмакова гэгшэд ажалдаа дүршэнхэй, ажалшаһаа абаһан хубсаһа саг соонь угаана.

Цехэй хүдэлмэрилэгшэд саашадаашье хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ дүүрэнээр хангахын тула бүхы хүсэеэ гарган хүдэлхөөр зоригжонхой. Тэдэнэр арбадахи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ дүн хамта 215 тонно хубсаһа хунар угааха уялга абанхай.

М. ЧЕЛНОКОВА.

АНХАРАЛААР ХҮРЭЭЛЭГДЭНЭ

Хүхюу согтой хүгжэм, дуун зэдэлжэ, хатаршад ульгам хунгэнөөр хатарна. Тиигэжэ «Зырянский» совхозой Ангирай отделениин үбһэшэд районой соёлой байшангай дэргэдэхи агитбригадын концерт һайшаан хаража, альгаа ташаба. Эндэ хүнүүд олоороо суглараа. Юуб гэхэдэ, харгышад үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ халуун хаһада туһаламжа үзүүлхээр ерээ бшуу. Илангаяа Алла Полищук, Екатерина Черникова гэгшэд харагшадта һайшаагдажа, үшөө дахин дуулаха, хатарха баатай болоо һэн.

Мүн партиин райкомой лекторнүүдэй бүлэг районой ажахынхуудай үбһэшэдтэ хүрэжэ, элидхэл хэнэ, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Мүнөөдэрэй шухала хүдэлмэридэ хабаадалсажа байһан үбһэшэд алишье таһаһаа анхаралаар хүреэлэгдэнхэй.

Н. ТЕСЛЕНКО.

Прибайкалиин район.

ЭМЭЙ УРГАМАЛ СУГЛУУЛНА

Ургамал ногооной эдеэшэжэ сэсэглэн байхада эм домдо ородог ургамал суглуулха хүдэлмэри республикын бүхы районуудта ябуулагдажа байна. Мүнөө үедэ алирһанай набша 1 тонно 300 килограмм, карһанай гүлгэн 70, хуһанай шүлтэ 200 килограмм суглуулагданхай.

Мүн бусадшье ургамал ехээр суглуулагдана. Илангаяа Хойто-Байгалай, Түнхэнэй, Сэлэнгын, Кабанскын районуудта энэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагдана. Һуурин хүн зон, һурагшад, эмшэд эм домто ургамалнуудые аптекэнүүдтэ ехээр тушаахаар эдэбхижэнхэй. Аптекарьнүүд тусхай ханын һонин, санбюллетень олоор гаргажа, хүн зонише энэ хүдэлмэридэ хабаадалсахыень уряална.

О. МАЛЫГИНА.

АГИТБРИГАДА АЯНДАА

КПСС-эй Хорин райкомой табиһан графигай ёһоор, соёлой байшангай агитбригадын коллектив недели бүхэндэ хоёр дахин колхоз, совхозуудаар ябажа, һонирхолтой наада харуулна. Тиигэжэ энэ агитбригадынхид Хүрбын, Хасуурты, Дээдэ-Тайлсын совхозуудаар болон бусад газараар ябахадаа, үбһэшэд, малшадаар уулзажа, дуу, хүгжэм соогоо ажахын түрүүшүүлэй алдар солые магтан дуулана. Мүн дутуу дунданууд-ыень шог ёгто үгөөр шүүмжэлнэ.

Агитбригадын коллективэй гэшүүд Анатолий Максимов, Галина Содномпилова, автоклубые даагша Надежда Цыдыпова гэгшэд ород, буряад дуунуудые уран һайханаар дуулана. Тиихэдэ «Время» гэһэн дуу, хүгжэмэй бүлэгэй концертын репертуар баһал һонирхолтой юм. Ингэжэ энэ агитбригада олоной һайшаалда хүртэнэ.

Мүнөө тус коллектив Үдын совхозой ажалшадаар уулзахаяа гаранхай.

С. ХАМАГАНОВА.

СЭДЬХЭЛЭЙ ҺАЙХАН ҮГЭНҮҮДЭЭР...

«Горячинск» курортын хажууда түбхинэһэн түсхай больницын байгуулагдаһаар гушан жэл үнгэрхэнь. Энэ хугасаа соо бруцелёзоор үбшэлһэн хүнүүд эндэ аргалуулһан байха. Бруцелёзһоо гадна, яһанай, шүрбэнэ шандааһанай, хэрхэ үбшэнөө энэ больницада орогшод аргалуулдаг юм.

Больницын хүдэлмэрилэгшэд хуниие эмшэлхэ, үбшэ тодоруулха онол арга улам нарижуулжа байдаг. Хүдэлмэридөө һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө нёдондо эндэхи хүдэлмэрилэгшэд «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Эндэ хамаг юумэниинь гуримтай, палатануу соонь ходоодоо ариг сэбэр байдаг. Хүдэлмэрилэгшэдынь аргалуулжа байгшадта энэрхы зохидоор хандана. Энээн тухай гомдол ба дурадхалнуудые бэшэдэг дэбтэр соо бэшэгдэһэн үгэнүүд эли тодоор гэршэлнэ.

Мүнөө жэлдэ больницын шэнэ корпусууд баригдажа эхилхэнь. Тэндэнь хуниие эмшэлхэ, функциональна диагностикын кабинедүүд, шабараар эмнэлгын, эльбэлгэ болон гимнастикын залнууд баригдаха юм.

Иимэл хадань эндэ аргалуулжа байһан хүнүүд больницын ахамад врач Исаак Аронович Циглиста, медсестра Людмила Матафоновада, эндэ хорин табан жэлэй туршада хүдэлжэ байһан Анна Горбулинада сэдьхэлэй һайхан үгэнүүдые хэлэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Больницада аргалуу[illegible] амаржа байһан хүнүүд. Больницын байра.

Ф. СОРОКИН[illegible]

фототе[illegible]

ОЛЗОТОЙ ОМОГТОЙ...

Ахын госпромхозой хүдэлмэришэд зүн намарай үедэ тайгын баян хэшэг—жэмэс, һархяаг ехээр суглуулжа, загаһа барижа хүн зондо худалдаха гэһэн уялга абаа һэн. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр, дүүргэхын тула Тиссын нуурта загаһашад эльгээтдэһэн байна.

Загаһа баригшад Тиссын эхинһээ олзотой омогтой бусажа ерэхэ сагынь дүтэлөө. Михаил Бурша, Владимир Ильин гэгшэд 2 тоннохоо баһа бэшэ загаһа барихаар зоригжоһон юм.

Һаяар районой магазинуудта эдеэ хоолой шухала зүйл болохо загаһан худалдагдажа эхилхэнь.

К. ТУЛУЕВ.

Үнэн болоһон ушар

МЯХАША БААБГАЙ

«Восточные Саяны» колхозой Хуурай-Һубагай фермын тугалшад Саяан уулын шэлэ майлын шэмэтэй ногоондо тугал буруудаа адуулжа, зүн нажарай үедэ толгой буриинь шэгнүүр 800—1000 граммаар нэмээжэ байдаг юм. Эндэ дүршэл ехэтэй тугалшан Доржо Дагбаевич Хамхаев һаһанайнгаа хани нүхэр Сыдып Гармаевнатай 80 толгой тугал буруу харуулна.

Нэгэтэ үбгэ һамган хоёр үдын үе багаар малаа хашаадань оруулжа байтараа, малаадай буруугай дохолжо ябахые обёорбо. Үшөө дүрбэн буруугай эндэ тэндээ шулгархай шуһатай ябахые хараад, тэдэнэр бүришье һанаата болобо. «Ойн оёорой һонэ батагнаанда байжа ядаад, модоной гэшүүһэ дайраа юм аабы» гээд һанаагаа заһаха гэхэдэнь, тугал буруудынь ямаршье шалтагаангүйгөөр мөөрэлдөөд ишэ тиншээ гүйлдэжэ байба

— Үнгэрһэн жэлдэ колхознигуудай арба гаран толгой мал арьяатанай һабарта ороо һэн. Һэргылэмжэтэйл байя. Баабгай тугал буруудтамнай оробо гээшэ гү? — гэжэ үниинэй малшан Дымбрыл Гыргенов һанамжаяа хэлэбэ.

— Тиихэдээл болоо. Арьяатаниие оложо, хюдаагүй һаамнай, малыемнай оложо хороохол, — гэжэ залуу малшан Виктор Тулаев баталаа һэн.

Тиин малшад саг дары малаа бүридхэбэ. Тооложо үзэхэдэнь аяар долоон буруу дутаддажа байба. Тугалшад ойн шэдхэг руу орожо тугалнуудаа бэдэрхэдээ, шэлэ хүзүүгээ таһара бажуулганхай табан буруу олобо. Энэ ушар тухай отделение даагшада дуулгагдаба. Үглөөдэрынь отделениин ветеринарна врач В. Б. Будаев хоёр аматаяа үргэлжэ ерээд, бажуулгаһан буруунуудые шалгажа үзөө. Тэрэнэй үдхэн шэрэнги бургааһан соогуур гарахадань, газар ехээр онгилогдоһон байба. Саашань хараашалхадань, модоной мүшэр, шэлбүүһэн суглуулагданхай, обоолоотой хэбтэбэ. Үргөөд үзэхэдэнь, гэдэнэ гүзөөгөө гаргуулшаһан хоёр буруу олдобо. Гэнтэ хуурай мүшэрэй хухарха абяан дуулдаадхиба. Вячеслав хажуу тээшээ һүрэн бэээ нюужа шагнаархан зогсобо. Уданшьегүй томо гэгшын баабгай маяргаһаар ерэжэ, дараһан мяхан тээшэ үнхидан дүтэлбэ. Эгээл энэ үедэ залуу ветеринар заахашье тудэгэсэнгүй, хоёр удаа хойно хойноһоонь буудажархиба.

Ингэжэ малаа эмшэн Вячеслав Будаев нинтын малай дайсаниие усадхаһан байна.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй район.

УРДАНА[illegible] БУЛАШ[illegible] ОЛДОБ[illegible]

Мөөрөөшын совхозо[illegible] нишон Ольга Сы[illegible] Ванчикова ажахынгаа һуурин[illegible]аа холо бэшэ та хонидэо манажа үедөө, урда[illegible]най хэдэн[illegible] мүнгэ обёоржорхибо. гээд тэрэлэй хэбтэнэ[illegible] зар малтаад үзэхэдэнь[illegible] дэнээнь үшөө хэдэн [illegible] зэд мүнгэнүүд, уран [illegible]най зэдээр хүбөөлһэн [illegible] гаража ерэбэ. Тэрэна[illegible] жуугаар эндэ эмээлэй [illegible] тонууд, бурхан болон [illegible] һайханаар бүтээгдэнэ[illegible] доошье зүйлнүүд олдо[illegible]

Мүнөө О. С. Ванч[illegible]гай олоһон булаша[illegible] 500 зэд, тэрэ тоодо [illegible] мүнгэн болон бусад [illegible]нүүд Хяагтын хизаар[illegible] шэнжэлгын музейдэ[illegible] жуулагдаба.

А. СУРМ[illegible]

Хяагтын район.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 20-һоо 27 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

СССР-эй АГААРАЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

«Орбита-2». 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 —«Будильник». 9.25 —«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 10.25 — «Где это видано, где это слыхано» — телевизионно баг метражна фильмүүдэй программа. 11.25 — «Хүгжэмтэ киоск. 11.55 —«Хүдөөгэй час». 12.55 —«Пигмалион» — театральна зүжэг. 14.25 — Улаасхоорондын һонин. 14.55 —«Мүнөөдэр СССР-эй Агаарай Флодой үдэр». Сэрэгэй Агаарай хүсэнэй ахамад командалагша, СССРэй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай Герой, авиациин главна маршал П. С. Кутахов үгэ хэлэхэ. 15.10 —«Танай бэшэгүүдээр» —хүгжэмтэ программа. 15.55 —«Киногоор аяншалагшадай клуб». 16.55 —«Ник и домовой», «Мальчик с уздечкой» — мультфильмнүүд. 17.30 — Шэнэ һонин. 17.40 — Арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 18.00 —«НинДэлгэ үргэлжэлһөөр» —телевизионно баримтата фильм. 19.15 —«Квартет Гварнери» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 20.30 —«Время». 21.00 — «Сэнхир галханай» хуудаһануудаар. 22.05 — «Таллин олимпийскэ нааданай урда тээ» — телевизионно баримтата фильм. 22.35 —Шэнэ һонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Залуу халаан» — залуушуулда зорюулагдаһан телевизионно программа (буряадаар). 18.40 — «Уран зураааша Г. Васильевай зохёол бүтээлнүүд тухай». 19.10 — «Байгал» гэжэ программа. 19.40 — «Манай айлшан Г. Чохели». 20.20 — «Факел». 20.50 — «Лектор ба шагнагшад». 21.30 — Уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 — «Дуумнай зэдэлыш!» концерт. 9.20 — «Улица 13-ти тополей» — уран һайханай фильм. 10.35 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 11.35 — Забһарлалга. 13.15 — «Шинии ажал — шинии амжалтануу» — киногой программа. 14.00 — «Арадай аялгануу». 14.15 — «Москвагай комсомолой хэрэгүүд». 14.45 — «Эрдэм наукын байдал». 15.15 — «Горнистнууд, харюусагты!». 15.45—«В. Тучков». — телевизионно зүжэг».

«Байгал» гэжэ программа

Улаан-Үдэ. 17.00 — 17.30 — «Сэсэгүүд ба хүнүүд» — киноочерк.

«Орбита-2». 17.45 — «1978 оной таряа хуряалга». 18.00 — Румыниин Социалис Республикын телевизионно программа. 20.30 — «Время». 21.00 — Уһанай спортоор дэлхэйн чемпионат. 21.25 — «Искусствын мастернууд». 22.10 — Эстрадна концерт. 22.40 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.45 — «Хэлэжэ үгэхыётнай гуйнабди» — һурагшадта зорюулагдана. 18.25 — «Холын ба ойрын юртэмсэ» — киноочерк. 19.25 — Украиниин телевидени ба радиогой габьяата симфоническа оркестрэй концерт. 20.25 — Соносхолнууд. 20.35 — «Океанай дэргэдэхи газар» — телефильм.

ЧЕТВЕРГ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55. — «Мэдэжэ аба, шадажа хэ». 9.40—«По доброй воле и без принуждения» — уран һайханай фильм. 11.00 — РСФСР-эй арадай артист Е. Райков дуулаха. Фильм-концерт. 11.20 — Забһарлалга. 13.35 —«Инди» — телевизионно баримтата фильм. 14.25 — «Мэргэжэлтэй танилсана». Механизаторнууд. 14.55 — «Л. Н. Толстойн уран зохёол. Түрэһөөр 150 жэлэйнь ойдо зорюулагдана. 15.55—«Манай саад». 16.25 — Үхибүүдэй фильм. «Новые приключения Дони и Микки». 17.30 — Шэнэ һонин. 17.45 — «Хүхюу нотонууд».

Улаан-Үдэ 18.00 — «Байгал» гэжэ программа.

«Орбита-2». 18.30 — «Мцыри» фильм-балет. 18.55 — Ленинскэ комсомолой 60 жэлэй ойдо. «Прощайте, голуби» — уран һайханай фильм. 20.30 — «Время». 21.00— «Архида ороло». Врачай хөөрөөн. 21.30—Уһанай спортоор дэлхэйн чемпионат 21.50 —«Е. Светлановай концерт 1-дэхи дамжуулга. 22.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 18.00 — «Алас-Дурнын эрдэмэй түб».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Улаасхоорондын шэнжэлэл». (буряадаар). 18.45 — «Ород аялгануу» — фильм-концерт. 19.05 — «Энээниие хүн бүхэн мэдэхэ ёһотой». 19.35 — «Человек в беде» — телефильм. 20.00—«Шэнэ номууд» (буряадаар). 20.20 — Соносхолнууд. 20.30 — «Түрэл оромнай». 21.10 — «Танец орла» — уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 — Кишиневой пионернүүдэй Ордоной дуунай ба хатарай ансамблиин концерт. 9.20 — «Прощайте, голуби». — уран һайханай фильм. 10.55 —«Таймырта бусалга» —телевизионно баримтата фильм. 11.10—«Чокырлия» —гэжэ арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. Кишиневһоо дамжуулга. 11.40—Забһарлалга. 13.15 — «Шахтёрнуудай үдэртэ зорюулагдаһан телевизионно баримтата фильм. 14.05 — В. Розовой зүжэгүүд. 14.50 — «Шатарай һуруули», 8-дахи дамжуулга. 15.20 — «Ород хэлэн». 15.50 — Концерт. 16.20 — «Москва ба москвагайхид». 16.50 — «Ёһотой хүбүүд». 17.30 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.45 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 18.35 — Шэнэ һонин. 18.45 — Киноочерк.

«Орбита-2». 19.00—«Противник» — уран һайханай фильм. (Инди). 20.30 — «Время». 21.00 — Л. Н. Толстойн түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Агууехэ элишэлэгшэ» гэжэ баримтата фильм. 21.50 — «Интервидени». Фестиваль. Соподто болоһон эстрадна дуунай конкурс (Польшо). 22.50 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 17.45 — Уһанай спортоор дэлхэйн чемпионат. 18.15 — «Манай шэнжэлэл».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Һургуулиин түрүүшын хонхо». (буряадаар). 19.20 — Баримтата фильмүүдэй программа. 20.30 — «Мүрысөөн: шэнэ арга бэдэрэлгэ, эдэбхи үүсхэл» (буряадаар). 21.00 — «Фитиль» — киножурнал. 21.10 — «Сервис» гээшые юун гээд ойлгонот?

СУББОТО, 26.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 9.25 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 9.55 — «Соведүүд ба ажабайдал». 10.25 — Үхибүүдэй фильм. «Беглец из Янтарного» — уран һайханай фильм. 11.35 — «Харгы замай аюулһаа һэргылэлгэ». 12.05 — «Архитектура». Сибириин хотонуудай». 12.35 — «Бидэнтэй хамта бүтээ, бидэнэр шэнгеэр бүтээ, бидэнһээ үлүүгеэр бүтээ» ГДР-һээ дамжуулга. 13.35 — «Газар дээрэ хүн». Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан программа. 14.20 — «Спортлотогой» тираж. 14.35 — «Элүүр энхын булан». Почтын программа.

Улаан-Үдэ. 15.20 — «Сэлэнгэ» тележурнал. 16.05—«Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга» 17.05 — «Факел» — манай шэлэһэн замууд». 17.35 — Л. Н. Толстойн түрэһөөр 150 жэлэй ойдо. «Живой труп» фильм-зүжэг. 20.30—«Время». 21.00 — «Интервидени». Соподто болоһон фестивалиин эстрадна дуунай концерт (Польшо). 22.00 — Волейболоор дэлхэйн чемпионат. СССР—Болгари. 22.40 — «Дмитрий Алексидзе» телевизионно баримтата фильм. 23.10 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 15.20 — «Циркын арена дээрэ». 16.05 — И. С. Бах. «Бранденбурский концерт № 3». 16.20—«Ан амитадай ажамидарал». 17. 25 — Шэнэ һонин.

ВОСКРЕСЕНИ, 27

ШАХТЕРОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ - ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00—«Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 — Татарай АССР-эй гүрэнэй дуунай ба хатарай ансамблиин концерт. 9.30 — «Будильник». 10.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан баг-метражна уран һайханай фильмүүд. «Димка рассердился», «Димкин петушок», «Димка велогонщик». 11.40 — Уһанай спортоор дэлхэйн чемпионат. 12.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 12.30 — «Хүдөөгэй час». «КПСС-эй ЦК-гай пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». 13.30 — Футболоор СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Киев). 2-дохи тайм. Футболоор СССР-эй чемпионат. «Шахтёр» (Донецк) — «Динамо» [illegible] 15.45 — Улаасхоорондын һонин. 16.15 —«Ехэ [illegible] бастуз» — телевизионно баримтата фильм. 16.35 — «Мүнөөдэр—Шахтерой үдэр» СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин министр Б. Братченко үгэ хэлэхэ. 16.[illegible] — Шахтёрой үдэртэ зорюулагдаһан концерт. 17.30 — Шэнэ һочин. 17.45 — «Ногоор аяншалагшадай клуб». 19.00 — «Дуэнья» — телевизионно уран һайханай фильм (түрүүшынхээ [illegible]руулагдаха). 20.30 — «Семья». 21.00 — «Интервидени». Соподто болоһон эстрадна дуунай фестиваль конкурс (Польшо). 22.00 — Уһанай спортоор дэлхэйн чемпионат. Уһа руу [illegible] (Баруун Берлинһээ дамжуулга). 22.55 — Шэнэ [illegible]

ПРАВДА БУРЯ[illegible]

Нэгэдэхи хуу[illegible] «Гээгдэгшэдгүйгөөр» [illegible]рүү бэшэг. «Респ[illegible] ажалай үдэр» — [illegible]ри.

Хоёрдохи хуу[illegible] Партийна комитедуу[illegible]нумүүдһээ. «Түрүү[illegible] түшэглэн...» — Г. К[illegible]вэй статья. Түрэл [illegible]торнай. «Сибириин [illegible]да» —ТАСС-ай ма[illegible]

Гурбадахи хуу[illegible] «Ороной хүсэтэ [illegible] — ТАСС-ай матери[illegible]дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуу[illegible] «Урогуудай һүүлэзэ[illegible] Меркушевагай статья[illegible] виденийн программа[illegible]холнууд.

Редакторай орлогшо И. Р. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР

Заказ № 193. Н-02463 Индекс [illegible]